

“DAT HEBBEN JULLIE VOOR MIJ GEDAAN”

Projecten en initiatieven van de Focolarebeweging in de wereld

Internationaal Centrum van de Focolarebeweging

Via di Frascati, 306 • Rocca di Papa (RM) Italië – 00040
Tel. +39 / 06 947 989 | email: bdc@focolare.org | www.focolare.org

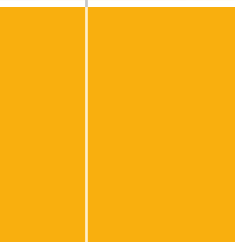
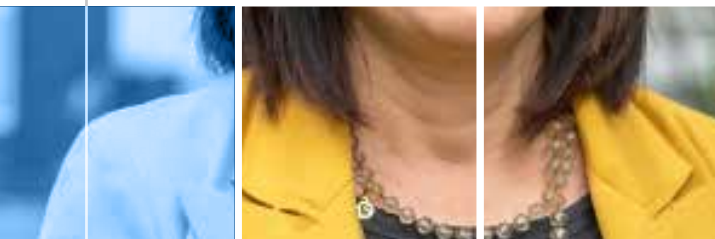
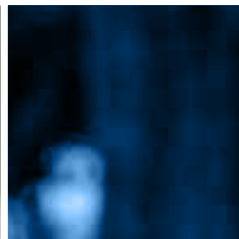
Volg ons op:

Gemeenschaps balans 2024

INHOUD

“Dat hebben jullie voor Mij gedaan”	5	Interview met Mimma Siniscalco	46
Focolarebeweging	6	■ GEEN HONGER	50
Een boodschap om te leven	7	■ GEZONDHEID	56
Eén stad is niet genoeg	8	■ DUURZAME GEMEENSCHAPPEN	60
“Neem dan de maten van de stad op”	10	■ OMGEVING EN SCHEPPING	64
Hoe lees je de Gemeenschapsbalans	12	Interview met Juan Esteban Belderrain	70
Methodologie	14	■ BROEDERSCHAP	74
■ OPVANG	18	Interview met Luigino Bruni	84
Interview met Pater Vilson Groh	24	Mediterraan gebied van vrede en broederschap	90
■ BEGELEIDING GEDETINEERDEN EN FAMILIE	28	■ VREDE	92
■ EDUCATIE	32	Document over Menselijke Broederschap	100
■ VORMING	42	■ Het boekhoudkundig verslag	102

“Dat hebben jullie voor Mij gedaan”

Toen we ongeveer een jaar geleden besloten om de Gemeenschapsbalans 2024 te wijden aan de initiatieven van de Focolarebeweging in de wereld, leek de uitspraak van Jezus: “Alles wat jullie gedaan hebben voor een van de geringsten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor Mij gedaan” (Mat. 25:40), voor mij meteen de samenvatting die het best de oorsprong en het doel beschrijft van alles wat we op deze pagina's zullen vinden.

Wie zijn vandaag die “geringsten”, zoals het Evangelie deze definieert?

Het zijn de migranten die op zoek zijn naar een woonplaats en werk; het zijn de armen en de kleinen die geen kans hebben op onderwijs; het zijn de zieken die zorg nodig hebben; het zijn de gevangenen die worstelen met eenzaamheid en rehabilitatie nodig hebben; het zijn de volkeren die lijden onder de gevolgen van oorlogen. De Focolarebeweging probeert naar deze en vele andere roepende stemmen te luisteren en ze door concrete projecten en initiatieven om te vormen in kansen op een nieuwe start en hoop.

Deze Gemeenschapsbalans toont een platform van zeer uiteenlopende initiatieven die mensen en instellingen met elkaar verbinden, en die allen zijn gedreven door één enkel verlangen: elke broer en zus die we ontmoeten nabij te zijn, hun de mogelijkheid te bieden op een waardig leven en het vooruitzicht op een betere toekomst.

Mijn grootste wens is dat deze gebaren van broederschap, samen met die van vele andere organisaties, in deze moeilijke tijden kunnen bijdragen aan de vrede, die vandaag meer dan ooit om nabijheid, dialoog en gemeenschap vraagt.

Margaret Karram
Presidente van de Focolarebeweging

Focolarebeweging

Wie we zijn

Ontstaan: 1943

Verspreiding: 150 landen

Focolares en gemeenschappen in de wereld: 1.700

Werkterrein: spiritualiteit, allround dialoog en broederschap, cultuur en onderwijs, solidariteit en internationale samenwerking, economie en werk, kunst, communicatie en media, milieu, gezondheid en duurzame ontwikkeling.

Lopende campagnes: United World Project, Humanitaire noodsituaties (Midden-Oosten – Goma – Oekraïne: hulp ter ondersteuning van de bevolking), Focolare EcoPlan, Broederschap rond de Middellandse Zee, Bouwers van Vrede

Een boodschap om te leven

Toen jullie spraken, kwamen er twee beelden in me op: de woestijn en het woud. Ik dacht: deze mensen, jullie allemaal, maken van de woestijn een woud. Jullie gaan daarheen waar de woestijn is, waar er geen hoop meer is, en doen dingen die van deze woestijn een woud maken. Een woud staat vol bomen, vol groen, alles door elkaar... maar zo is het leven!

En de woestijn in woud omvormen is een mooi werk dat jullie doen. Jullie vormen woestijnen om in wouden!”

Paus Franciscus

bij het ‘Villaggio per la Terra Roma’,

Villa Borghese

24 april 2016

“Wij zijn een volk onderweg. Dit besef verwijdt ons niet van de mensheid, maar laat ons er juist in doordringen, zoals gist in deeg, dat dan alles laat rijzen. Het jaar van de genade van de Heer, waarvan het jubileum een uitdrukking is, heeft deze gist in zich. In een verscheurde wereld zonder vrede leert de Heilige Geest ons samen onderweg te zijn. De aarde zal rusten, gerechtigheid zal zegevieren, de armen zullen zich verheugen, vrede zal terugkeren als we ons niet langer als roofdieren gedragen, maar als pelgrims”.

Paus Leo XIV

bij het jubileum van de Bewegingen

St. Pietersplein

7 juni 2025

Eén stad is niet genoeg

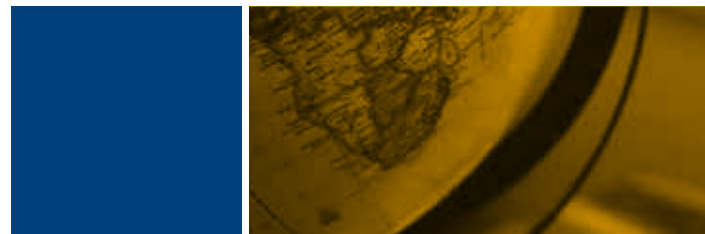
Als je een stad wilt veroveren voor de liefde van Christus, als je een land wilt veranderen in Rijk van God, maak dan je berekeningen. Kies vrienden die jouw gevoelens delen, verenig je met hen in de naam van Christus en vraag hen om alles opzij te zetten voor God.

Sluit dan met hen een pact: beloof elkaar voortdurende en blijvende liefde, zodat de Veroveraar van de wereld altijd in jullie midden kan zijn en jullie kan leiden; opdat, wanneer jullie ego in de liefde is vernietigd, de Moeder van de Schone Liefde jullie bij elke stap steunt, elke traan wegveegt en bij elke vreugde naar jullie glimlacht. Neem dan de maten van de stad op.

... Bekommer je vervolgens om de minstbedeelden, de havelozen, de verlatenen, de wezen, de gevangenen.

Ga zonder tijd te verliezen met je metgezellen Christus in hen bezoeken, hen troosten, laat hen zien dat Gods liefde dicht bij hen is en hen volgt.

Als iemand honger heeft, geef hem dan te eten, is iemand naakt, geef hem dan kleding. Als je geen kleding of voedsel

hebt, vraag het dan met geloof aan de Eeuwige Vader, omdat het nodig is voor zijn Zoon Christus, die je wilt dienen in iedere mens. En Hij zal je verhoren.

Ga met goederen en gaven beladen door de straten, loop de trappen op naar zolderkamers en af naar de kelders, zoek Christus in huizen en op straat, op stations, in treinen, in achterbuurten en liefkoos Hem vooral met je glimlach.

Beloof Hem dan eeuwige liefde, dat waar jij niet kunt komen, je

gebed komt en je lijden, verenigd met Zijn offer op het altaar. Laat niemand alleen en wees niet karig met je beloften, want je gaat in naam van de Almachtige.

Terwijl jij vreugde brengt aan de Heer in je broeders en zusters, zal God voor jou en je metgezellen zorgen en je met hemelse gaven overladen. Deel die met elkaar, zodat het licht niet uitdooft en de liefde niet sterft.

Wanneer je vastberaden handelt en je woorden doordrenkt zijn van wijsheid, zullen velen je volgen. Vorm met deze mensen kleine groepjes, om met hen de stad te doordeesen die je wilt ondermijnen met liefde. En ga door. Wanneer anderen die jouw leven kennen en met eigen ogen de gaven hebben gezien die je ontvangt om uitleg vragen, spreek dan. Maar de kracht van je woorden moet liggen in de dingen die je van het leven hebt geleerd.

(...) Wanneer je dat wat het uitschot van de maatschappij was weer hebt opgetild, geholpen, verlicht en tevredengesteld, dan heb je de fundamenteën gelegd voor de bouw van de nieuwe stad.

Als je met de jouwen bij elkaar bent herhaal voor hen dan de zaligsprekingen, opdat ze nooit de geest van Christus verliezen, nooit vergeten naar wie Zijn voorkeur uitgaat. Verbreed dat je blik en

zeg aan elk van hen dat iedere medemens, rijk of arm, mooi of lelijk, begaafd of niet, Christus is die voorbijkomt.

(...) dat ieder van hen huult met wie huult, blij is met wie vreugde heeft, onophoudelijk lief en leed deelt, ook al kost dat. Wissel je handelen af met momenten van diep gebed (...). En als de strijd moeizaam is, weet dan dat daarin het geheim schuilt van succes en dat Hij die je aanspoort met Zijn bloed heeft betaald. Vergeef en bid voor hen die met een kwaad oog naar je kijken, want als je niet vergeeft, zul je geen vergeving ondervinden. (...).

Dit alles voor een stad tot aan de overwinning, totdat het goede het kwade overwint en Christus door ons kan herhalen: "Ik heb de wereld overwonnen." Maar met een God die je, als je wilt, iedere dag komt bezoeken, is één stad niet genoeg. Hij heeft de sterren gemaakt en bepaalt het lot van de eeuwen.

Sluit een akkoord met Hem en richt je blik verder: op je vaderland en het vaderland van allen, de wereld. Dat elke ademtocht, elk gebaar dat je stelt, heel je gaan en je staan hieraan gewijd is.

Als je daarboven aankomt, zul je zien wat het meest waard is en zul je de beloning vinden die in verhouding staat tot je liefde. Zorg ervoor dat je op dat moment geen spijt hoeft te hebben dat je te weinig hebt liefgehad.

Chiara Lubich

Stichteres van de Focolarebeweging

“Neem dan de maten van de stad op”

De eerste zinnen van 'Eén stad is niet genoeg' nodigen ons uit om rondom ons te kijken, ons volledig onder te dompelen in de realiteit waarin we ons bevinden, en die tot ons door te laten dringen.

Dit is geen engelachtig ideaal, louter theorie, maar een praktische opdracht die in tijd en geschiedenis concreet wordt; dat blijkt uit die paar korte en bondige zinnen die we samen het sociale manifest van Chiara Lubich zouden kunnen noemen.

We hebben ze gekozen als leidraad voor de Gemeenschapsbalans 2024 van de Focolarebeweging, waarbij we de impuls hebben opgepakt – die al generaties lang weerklinkt – om onze blik te verbreden en te handelen buiten onze comfortzone,

zodat we geen spijt hoeven te hebben dat we te weinig hebben liefgehad.

Uit deze bladzijden, die ons meenemen naar de vijf continenten, lezen we het verlangen om tegemoet te komen aan de behoeften van broers en zussen van verschillende rassen en talen met de missie om in iedereen een schreeuw van verlatenheid te herkennen en deze immense leegte te vullen vanuit een expliciet verklaard akkoord: de evangelische liefde als basis van elke handeling.

Tegemoetkomen aan behoeften krijgt vorm in de werken van barmhartigheid: stillen van materiële en spirituele honger; bekleden met waardigheid door arbeid en onderwijs; onderwijzen met woorden en een goed voorbeeld; raad geven...

De gezichten en kleuren zijn die van gezinnen, kinderen, jongeren, gevangenen, daklozen, verslaafden, vluchtelingen, vervolgd, mensen die lijden onder politieke, klimatologische en sociale instabiliteit. Zij zijn de hoofdrolspelers in deze reis, samen met degenen die zich de droom van een andere wereld hebben eigengemaakt: de droom van een Godmens die tweeduizend jaar geleden aan het kruis

stierf, “Vader, laat hen allen één zijn”. De droom van Chiara Lubich, een spirituele en charismatische figuur uit de twintigste eeuw, en met haar vele mensen van over de hele wereld: leven voor universele broederschap, “laat hen allen één zijn” (Joh. 17:21), doel en levenswijze ook van de initiatieven van de Focolarebeweging in de wereld.

In deze Gemeenschapsbalans 2024 willen we de initiatieven, de concrete resultaten laten zien die zijn voortgekomen uit haar charisma, die er het stempel van dragen, in samenwerking met vele andere creatieve krachten in de samenleving, die zich niet neerleggen bij een gevestigde orde van onrecht en machtsmisbruik.

De lijst is niet volledig, het is een reis waarbij we enkele kenmerkende plekken bezoeken, luisteren naar de stemmen van de voortrekkers en de invloed op hun eigen leven en dat van hun omgeving. Met een onzichtbare maar reële draad verbinden we initiatieven als scholen, gaarkeukens, medische begeleiding, beroepsopleidingen, ontmoetingsplaatsen, culturele productie, groene activiteiten en sociale transformatie. Sommige zijn recent, andere bestaan al twintig of dertig jaar.

Initiatieven, projecten en structuren, die zich niet zelden hebben moeten aanpassen: ze zijn misschien ontstaan met een bepaald doel, toen de Focolarebeweging in een bepaald land begon, maar kregen te maken met uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, demografische veranderingen en nieuwe behoeften. Het zijn voorbeelden van creatieve en dynamische trouw - om het te zeggen met de woorden van Gesù Morà, filosoof en theoloog, co-president van de Focolarebeweging - waarin deze initiatieven, trouw aan de charismatische inspiratie, niet zijn teruggeschrokken voor veranderingen in vorm en uitingwijze. Niet louter een opsomming van gegevens, maar een levend verhaal. Een balans die niet alleen uit cijfers bestaat, maar ook kijkt naar de verandering die bij mensen en in situaties is teweeggebracht. Een uitnodiging om betrokken te raken, om samen verder te gaan, opdat broederschap zich vertaalt in daden die de werkelijkheid veranderen.

Veel leesplezier

Hoe lees je de Gemeenschapsbalans 2024

In de lijn van de sociale balansen van ngo's en non-profit-organisaties is de Gemeenschapsbalans (GB) een instrument dat een stijl uitdrukt die geïnspireerd is door het Evangelie: een uitnodiging om liefde concreet te beleven, geen woorden, maar daden, daden die wederkerige relaties en gemeenschap bevorderen. Deze balans past in het traject dat in 2021 is begonnen met de Algemene Assemblee van de Focolarebeweging, waar de wens leefde om de resultaten van de gemeenschap van goederen zichtbaarder te maken en te delen. Dit heeft geleid tot een **eerste publicatie in 2022** van de activiteiten van 2020-2021 die speciaal verband houden met het Internationaal Centrum. In 2023 werd '**In Dialoog**' gepubliceerd, **de Gemeenschapsbalans over het jaar 2022**, met een selectie van de vele acties die hebben bijgedragen tot het helen van verdeeldheid en polarisatie, door middel van dialoog, de levensstijl van mensen die de spiritualiteit van eenheid beleven.

En dit jaar? Om de Gemeenschapsbalans van 2024 op te stellen, hebben we een aantal invalshoeken gekozen. Het gaat niet om

een geografisch of kwantitatief overzicht, noch om een momentopname van alle initiatieven en vaste activiteiten die verband houden met de Focolarebeweging in de wereld. We hebben ons zoveel mogelijk gebaseerd op gegevens uit verschillende regio's, die niet allemaal op dezelfde manier zijn geordend.

Methodologie en criteria voor het verzamelen van gegevens

Dit verslag is het resultaat van een participatief proces waarbij gegevens op lokaal niveau zijn verzameld. Elke lokale realiteit van de Beweging heeft bijgedragen door informatie en getuigenissen te verstrekken naar eigen vermogen en met eigen middelen. De hier vermelde gegevens vormen geen volledig of uitputtend overzicht van alle projecten en initiatieven in de wereld, maar een significante steekproef die een beeld geeft van de lopende trajecten. De verschillen in tijdsreferenties of categorieën van begunstigten weerspiegelen de diversiteit van de lokale contexten en monitoringsystemen.

De Balans voor 2024 is geconcentreerd op een aantal thema's:

- opvang
- begeleiding van gevangenen en hun families
- onderwijs & opleiding
- hongerbestrijding
- gezondheidszorg
- armoedebestrijding
- duurzame gemeenschappen
- milieu en schepping
- broederschap
- vrede

Deze leveren ook een actieve en concrete bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties; met de thema's behandeld in de encycliek *Laudato si'*, waarvan we dit jaar het tienjarig bestaan vieren; en de encycliek *Fratelli tutti*, de oproep van paus Franciscus tot menselijke broederschap in deze tijd.

In deze GB 2024 hebben we ook enkele getuigenissen verzameld om de **specifieke impact van het werk van de Focolarebeweging** beter te kunnen begrijpen. De initiatieven die op deze pagina's worden voorgesteld komen voort uit een visie

die het opbouwen van broederlijke relaties centraal stelt. Hun toegevoegde waarde ligt in de manier waarop ze werken: ze wekken vertrouwen, sociale cohesie en gemeenschapszin.

Door de verhalen van degenen die ze hebben zien ontstaan of hebben bestudeerd, zien we kenmerkende eigenschappen die hun transformatieve vermogen op lange termijn versterken.

Op pagina 24 spreekt pater Vilson Groh in een interview over de 'mystiek van verlatenheid'. In Brazilië heeft hij een netwerk van acht verenigingen opgericht die actief zijn in de meest kwetsbare gebieden en jaarlijks meer dan twintigduizend mensen bereiken. Op pagina 46 geeft Mimma Siniscalco, onafhankelijk onderzoekster op het gebied van onderwijs, een voorproefje van de resultaten van een onderzoek dat is uitgevoerd onder meer dan dertig scholen die zijn ontstaan in het kader van de Focolarebeweging. Hieruit komen belangrijke gemeenschappelijke kenmerken naar voren. Juan Esteban Belderrain, Argentijns politicoloog, vertelt ons op pagina 70 over initiatieven met generatieve kracht, terwijl Luitjens Bruni, hoogleraar economie, op pagina 84 ons de betekenis van het begrip gemeenschap uitlegt.

Methodologie van de projecten en initiatieven die zijn ontstaan uit het charisma van de eenheid

Hoe kunnen we dan meer gelijkheid creëren? Hoe kunnen we een zekere gemeenschap van goederen tot stand brengen? Het is duidelijk dat goederen niet vanzelf bewegen, als de harten niet bewegen. **Het is dus nodig om liefde te verspreiden, die wederzijdse liefde die broederschap opwekt. Er is een invasie van liefde nodig in de wereld! Te beginnen bij onszelf.**

Chiara Lubich

We zouden ons kunnen afvragen: is er een gemeenschappelijke methodologie voor de sociale initiatieven die zijn ontstaan in het spoor van de Focolarebeweging? Hoewel ze onderling sterk verschillen, is er een coherent en dynamisch patroon zichtbaar. Deze methodologie is nooit op een technische manier geformuleerd. Het is een pedagogie die voortkomt uit het verlangen elke persoon lief te hebben, en ze brengt sociale verandering teweeg. Zo zou ze kunnen worden beschreven, uitgaande van een herlezing van wat Chiara Lubich op 11 juni 1988 zei tijdens de internationale conferentie **‘Een cultuur van vrede voor de eenheid van de volkeren’**.

Alles komt voort uit het geleefde Evangelie

De initiatieven komen voort uit een concreet geleefd spiritueel leven. Als evangelische liefde authentiek is, wordt ze vanzelf dienstbaarheid: **"Ze is niet echt, als ze niet concreet is."** Dit maakt dat deze initiatieven spontaan openbloeien aan de **"boom van onze Beweging."**

De context begrijpen en aandacht hebben voor de persoon

De tweede stap is kijken naar de omgeving en de concrete persoon, zoals staat in **"Eén stad is niet genoeg"**. De initiatieven komen tegemoet aan specifieke behoeften: werkloosheid, migratie, uitsluiting, honger, eenzaamheid... Niet als liefdadig, maar door de gemeenschappelijke menselijkheid te erkennen en daardoor de relaties te versterken en de deelname te stimuleren, vertrekkend vanuit luisteren, nabijheid, wederkerigheid en het delen van het leven.

Betrokkenheid en medeverantwoordelijkheid

Elk initiatief of elke actie is als een collectieve bouwplaats. Het is geen **"dienst voor"**, maar een **"meegaan met"**. Vaak worden de begunstigden zelf direct betrokken bij het bedenken of uitvoeren van het initiatief: **"delen van tegenslagen en successen, spirituele en materiële goederen"**. Hierdoor ontstaan solidaire gemeenschappen en wordt de ontvanger een voortrekker. Wederkerigheid vormt de basis voor de relatie.

Vorming tot een nieuwe cultuur

De methodologie omvat altijd een voortdurende vorming tot liefde: niet alleen spiritueel, maar liefde als culturele en politieke categorie. Een onbaatzuchtige, onvoorwaardelijke liefde, die de basis vormt voor sociale vriendschap. Het gaat niet om **'goed te doen'**, maar om leren lief te hebben op een volwassen, wederzijdse, diepgaande manier. Liefde, in haar dimensie van agape, is een transformerende kracht die hart, mentaliteit en structuren verandert: **"Het gaat vaak om een totale ommekeer"**.

Liefde als criterium voor de interpretatie van het sociale

Plato maakte al onderscheid tussen drie soorten liefde: eros, filia en agape, dus de agape-liefde heeft al een plaats in de sociologische traditie. We vinden auteurs onder de klassieken (zoals Sorokin, Simmel, Luhmann en vele anderen) die het agapisch handelen, handelen uit liefde, hebben benaderd als een belangrijke realiteit in het sociale leven. Dit soort studies zijn echter niet erkend door de grote sociologische traditie, hetzij omdat ze niet werden begrepen, hetzij omdat men deze mogelijkheid bewust heeft verworpen. Vandaag de dag keert de agape echter met kracht terug, juist vanwege de complexiteit van de geglobaliseerde samenleving.

Vera Araújo, sociologe

Centraal staan het geloof en het openstaan voor de Voorzienigheid

Centraal staat het besef van Gods liefde en zijn handelen in de geschiedenis: we zijn niet alleen. De initiatieven ontwikkelen zich in het vertrouwen dat God zelf de sociale verandering begeleidt. Dit voedt de hoop, ook in moeilijke tijden: **“Voor Hem is niets onmogelijk.”**

Ontwikkeling in verschillende situaties

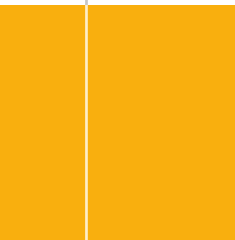
De initiatieven worden in uiteenlopende situaties concreet – van onderwijs tot gezondheidszorg, van ontwikkelingssamenwerking tot politieke dialoog – zonder hun spirituele identiteit te verliezen. Het zijn **“lichtpuntjes”**, verspreid over de wereld, oriëntatiepunten voor de samenleving.

Gemeenschappelijk en participatief traject

De initiatieven zijn nooit geïsoleerd: ze groeien in een netwerk, delen ervaringen en ondersteunen elkaar. En de richting is altijd gemeenschappelijk: we volgen een gemeenschappelijke gids, Jezus, fundament van eenheid, die aanwezig is **“waar twee of drie mensen in mijn naam samen zijn, ben ik in hun midden”** (Mat. 18:20).

Samen uitdagingen aangaan

Bij de ontwikkeling en het beheer van sociale projecten maken moeilijkheden nu eenmaal deel uit van het proces. De overtuiging is dat elke hindernis een kans tot groei kan worden, als we deze samen aanpakken. Daarom waardeert de methodologie het “samen” als een generatieve dimensie: een proces dat realisme en veerkracht stimuleert, waarbij mensen en het streven naar het algemeen belang altijd centraal staan.

Samengevat kan het ontwikkelingsproces als volgt worden weergegeven:

Deze methodologie maakt van elk initiatief een concrete werkplaats van broederschap, die invloed kan uitoefenen op het sociale, politieke en culturele weefsel met de moed van de hoop en de kracht van de gemeenschap. En vaak leidt dit tot een... kettingreactie. Zo zijn er uit het charisma van de eenheid andere charisma's voortgekomen: mensen die diep geraakt werden door deze geest hebben op nieuwe en originele manieren bijzondere behoeften weten te interpreteren, waardoor nieuwe initiatieven zijn ontstaan, verschillend, maar spiritueel gezien nauw verwant.

In sommige gevallen blijven leden van de Focolarebeweging deze plaatsen animeren en ondersteunen, zoals we bijvoorbeeld op pagina 58 vertellen, in de Fazenda da Esperança, waar door middel van geleefde spiritualiteit geprobeerd wordt steun, warmte en een familiale sfeer te verzekeren.

OPVANG

**Ga met goederen en gaven beladen door de straten,
loop de trappen op naar zolderkamers en af naar de kelders,
zoek Christus in huizen en op straat, op stations, in treinen,
in achterbuurten en liefkoos Hem vooral met je glimlach.**

Sustainable Development Goals (SDG) 10:
Ongelijkheid verminderen

Laudato si':
Migratie, opvang en interculturatie

Fratelli tutti: Opvangen, beschermen,
bevorderen en integreren

Team Juan Carlos Duque

Waar: Peru, Lima, Arequipa, Trujillo

Direct begunstigden (2017-2024): 500

Indirect begunstigden (2017-2024): 1.500

Bedrag (2017-2024): 110.000 €

Context

Sinds het begin van de crisis hebben bijna 8 miljoen Venezolanen hun land verlaten. Daarvan zijn er 1.700.000 opgevangen door Peru, dat zich genereus heeft opengesteld voor deze onverwachte migratiestroom. De Focolare-gemeenschap in Lima, Arequipa en Trujillo heeft een opvanginitiatief opgezet dat zich geleidelijk heeft uitgebreid naar andere geloofsgemeenschappen, wat heeft geleid tot de oprichting van CIREMI, het Interreligieus Comité voor Vluchtelingen en Migranten in Peru.

Levensverhalen

Alles is spontaan ontstaan, we wilden **de noodkreet van de migranten beantwoorden**. Op 10 december 2017, kwamen twee leden van de Focolarebeweging uit Venezuela aan in Peru. Met de opvang van dit echtpaar begon de ondersteuning van de Venezolaanse migranten. Op de moeilijkste momenten kwamen er dagelijks 5.000 migranten in Peru aan. Hoewel we geen

TAGS

OPVANG VAN MIGRANTEN
ACTIEF BURGERSCHAP
INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
MENSELIJKE VORMING
SOCIALE INCLUSIE
NABIJHEID
LOKALE ONTWIKKELING
VRIJWILLIGERSWERK

huis hadden om de migranten op te vangen, hebben we hun onderdak geboden, begeleid, ondersteund en geholpen met basisbehoeften: kleding, dekens, voedsel, gezondheidszorg, onderwijs en documenten. We hebben ons laten leiden door de vier woorden van paus Franciscus: opvangen, beschermen, bevorderen en integreren. Ons team is gegroeid van drie naar twaalf personen en **een wereldwijd netwerk** steunt ons.

Het sociale werk valt misschien min-

der op, maar bestaat wel: **het voorkomen van zelfmoord, van abortus, hulp aan koppels in crisis, vrouwen gered van geweld en misbruik**; ondersteuning bij het zoeken naar werk of het regelen van documenten; we hebben mensen gezien die bijna als 'bedelaars' aankwamen en **hun waardigheid hebben terugvonden**; we hebben zieken ondersteund en gezinnen die met niets aankwamen.

Cooperativa Sociale Formazione e Comunione ONLUS (Fo.Co. ONLUS)

Waar: Italië, Ragusa

Direct begunstigten: 100-150 migranten per maand; niet-begeleide minderjarige vreemdelingen uit Sub-Sahara Afrika, Pakistan, Bangladesh, Egypte, Tunesië, Marokko

Indirect begunstigten: hulpverleners; lokale en nationale overheidsinstanties

www.coopfoco.org

Context

Sinds eeuwen is Sicilië een kruispunt voor migratie in het Middellandse Zee-gebied, ook nu. Het is één van de belangrijkste

ste migratieroutes, beschouwd als de gevaarlijkste. Alleen al in 2024 zijn er 53.231 migranten over zee aangekomen (de cijfers variëren afhankelijk van het geldende migratiebeleid).

Fo.Co. ONLUS, actief sinds 2012, werkt in Sicilië met opvang- en integratieprojecten voor migranten, niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, gemeenschappen voor minderjarigen en vorming. De organisatie werkt samen met publieke en private instanties en bevordert educatieve, culturele en juridische trajecten. Sinds 2024 versterkt zij de vorming en neemt zij deel aan Europese programma's voor cohesie en inclusie.

Sinds haar oprichting heeft de coöperatie opvangprojecten beheerd voor asielzoekers en houders van internationale bescherming in het kader van het SAI-netwerk (Sistema Accoglienza Integrazione), gefinancierd door de asiel fondsen van het Italiaanse ministerie van Binnenlandse Zaken of met Fami-fondsen van de Europese Unie. Zij heeft gemeenschappen voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en opvangprojecten voor volwassenen opgezet. Zij beheert in samenwerking met de centra voor jeugdrecht ook twee gemeenschappen voor minderjarigen met strafrechtelijke problemen in Sicilië en Apulië.

TAGS

OPVANG VAN MIGRANTEN
BASISONDERWIJS
INTERCULTURELE DIALOOG
MENSELIJKE VORMING
SOCIALE INCLUSIE
ONBEGELEIDE MINDERJARIGEN
LOKALE ONTWIKKELING

Levensverhalen

Fatou, Amadou, Ensa en Zainab zijn afgestudeerd.

1 juni 2024 was een gedenkwaardige dag voor de studenten van de Gambia College School of Education die deelnamen aan het programma "Maria Teresa Illiano": Fatou, Amadou, Ensa en Zainab behaalden hun diploma. Het project "Ragazzi in Gambia, Maria Teresa Illiano" is een co-ontwikkelingsprogramma dat tot doel heeft het schoolsucces van verdienstelijke maar minder bedeelde jonge studenten te ondersteunen door middel van studiebeurzen die speciaal voor hen zijn bestemd. Het project richt zich met name op jongeren in Gambia en Senegal die de laatste jaren van de middelbare school en de universiteit met succes doorlopen, maar om economische redenen riskeren te moeten **stoppen met school en in de dramatische situatie van gedwongen emigratie terecht te komen.**

Een stad is niet genoeg Sociale coöperatie ETS

Waar: Italië, Marino Laziale (Rome)

Direct begunstigden: meer dan 90 personen uit Afghanistan, Egypte, Marokko, Colombia, Nigeria, Italië, Roemenië, Oekraïne en Rusland

Indirect begunstigten: gezinnen, vrouwen, minderjarigen, hulpverleners **Hoeveel:** 700.000 euro omzet in 2024

www.unacittanonbastacoop.com

Context

Una Città Non Basta is sinds 2011 actief en bevordert opvang, inclusie en sociaal-medische bijstand voor migranten, kwetsbare gezinnen en vrouwen in moeilijkheden. Via een netwerk dat vrijwilligerswerk en sociale samenwerking combineert, biedt de sociale coöperatie huisvesting, schoolondersteuning en integratietrajecten aan, in samenwerking met gemeenten, lokale gezondheidsdiensten

TAGS

OPVANG MIGRANTEN
ACTIEF BURGERSCHAP
INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
MENSELIJKE VORMING
SOCIALE INCLUSIE
LOKALE ONTWIKKELING

en de prefectuur van Rome. Interculturele dialoog vormt de kern van haar sociale actie.

Enkele van de belangrijkste projecten:

- Buitengewoon opvangcentrum voor migrantengezinnen (prefectuur van Rome) en integratieproject 'Facciamo Casa Insieme';
- Opvangcentrum voor verwaarloosde vrouwen en kinderen (gemeente Rome);
- Sociale noodhulpdienst met slaapzaal (Rome 6 en gemeenten Marino Laziale en Ciampino);
- Naschoolse opvang voor kinderen van basisscholen en middelbare scholen in Marino Laziale;
- Opvang en begeleiding bij integratie voor Afghaanse gezinnen.

Levensverhalen

Dialoog is een constant instrument van integratie.

Met een groep moslims hebben we gesproken over de verschillende aspecten van hun religie en de sociaal-politieke moeilijkheden waarmee ze vooral in Europese landen vanwege hun geloof te maken hebben. We hebben hen gesproken over 'universele broederschap': ze waren enthousiast en noemden het een weg bij uitstek om conflicten op te lossen. Ze vroegen ons om hiermee door te gaan en dit samen te doen, door deze manier van 'zijn' te verspreiden, zodat iedereen dezelfde gevoelens kan delen.

UNIRedes

een netwerk van broederschappen voor Latijns-Amerika

Initiatieven die ontstaan uit een 'mystiek van verlatenheid'

*Interview met **Pater Vilson Groh***

Pater Vilson Groh is de oprichter van het Instituut Vilson Groh in Florianópolis, Brazilië. Een netwerk van acht onderwijsorganisaties die al meer dan 40 jaar actief zijn. Dit netwerk be-

reikt jaarlijks meer dan 6.000 studenten en 20.000 mensen.

www.vilsongroh.org

Wat zijn de kenmerken van de sociale en educatieve actie die u hebt zien ontstaan en groeien en die zijn wortels heeft in de spiritualiteit van de Focolarebeweging?

Ik geloof dat de fundamentele dimensie van mijn ervaring op deze weg de ontdekking was, in het charisma van de eenheid, van het diepe begrip van Jezus de Verlatene (ik bedoel daarmee het bijzondere moment in het leven van Jezus, wanneer Hij, vlak voor zijn dood, roept: "Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?"). Deze kreet, deze wonde van de mensheid, ben ik

concreet tegengekomen in de realiteit van sociale ongelijkheid in de gebieden waar ik woon.

Daarom heb ik 44 jaar geleden een levenskeuze gemaakt: leven in de periferieën, gedreven door deze '**mystiek van verlatenheid**', die een weg naar verrijzenis opent, naar een cultuur van leven, die niet onverschillig staat tegenover lijden en onrechtvaardigheid, maar zich inzet om deze te veranderen. Deze spiritualiteit, geïnspireerd door het trinitaire model van liefde tussen Vader, Zoon en Heilige Geest, spoort aan om een gemeenschap te vormen die op ditzelfde soort relatie is gebaseerd, in het hart van de samenleving, en dit te doen door middel van sociale rechtvaardigheid en het bevorderen van het algemeen welzijn. Het is een weg die consistentie vereist tussen wat je zegt en wat je doet.

Een tweede element dat ik als onderscheidend beschouw, is het 'samen doen', dat wil zeggen samen leven, samen leren, een antropologische herinterpretatie van de cultuur van de verarmden en uitgesloten. Deze cultuur beleven betekent leren ermee samen te leven, haar niet alleen te tolereren, maar haar ook te erkennen en zich erdoor te laten veranderen. Hieruit vloeit een diepgaand educatief werk voort.

Een derde fundamenteel kenmerk is het bouwen van bruggen tussen verschillende groepen en sociale klassen. Ik geloof dat juist hierin één van de geheimen van het charisma ligt: Jezus de Verlatene als brug tussen centrum en periferie, tussen culturen en realiteiten die ogenschijnlijk ver uit elkaar liggen. Zo bouwt men een echte cultuur van ontmoeting op, die kansen creëert.

Op onze weg hebben we gekozen voor onderwijs. We begeleiden kinderen, tieners en jongeren vanaf hun vroegste jaren tot aan de universiteit. Het is een traject dat begint in verarmde gebieden en dat concrete, reële hoop geeft.

Als we naar deze gebieden kijken met de ogen van Jezus de Verlatene, zien we het verborgen potentieel en vragen ons af: hoe kunnen we in dit gebied werken? We ontmoeten de blik van een kind, een tiener. **We grijpen die blik, zoeken de hoop die achter die ogen schuilgaat**, en zetten ons in om die hoop om te zetten in praktijk, mogelijkheden, toekomst.

Voor mij is dit de kern van de ervaring van het charisma van eenheid in Latijns-Amerika, binnen de weg van de Latijns-Amerikaanse Kerk en in het licht van het Tweede Vaticaans Concilie en de conferenties van Medellín, Puebla, Santo Domingo en Aparecida.

Hierin zie ik het centrale punt van het onderscheid tussen vele sociale projecten en **de projecten die kunnen voortkomen uit een mystiek, uit een charisma**.

Welke verandering heeft u dankzij deze werken bij mensen en in de samenleving gezien? Hoe denkt u dat deze verandering kan worden herkend of gemeten?

Ik denk dat de impact van een educatief en sociaal werk als het onze kan worden gemeten aan **de opbouw van het overheidsbeleid dat in de regio wordt gevoerd**.

Een andere manier om de impact te meten is door **een bredere kijk op burgerschap en de stad te ontwikkelen**. Werken aan de stad betekent werken aan mensenrechten, dat tot uiting komt in het uitoefenen van burgerschap, en zo begin je impact te hebben op de regio. En het gebied begint te veranderen.

Vanuit het oogpunt van transformatie heeft onderwijs bijvoorbeeld een zeer sterke impact op het leven in een gebied.

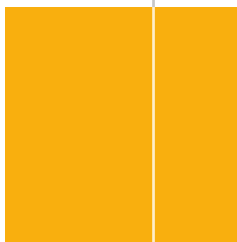
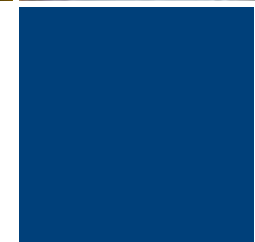
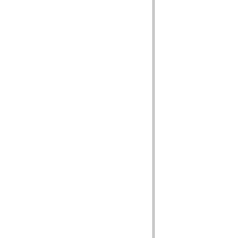
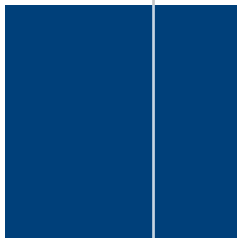
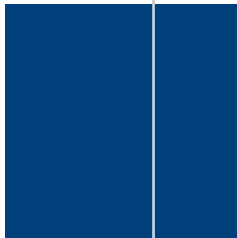
En het traject wordt uitgebreid – zoals we nu doen – naar een **technologisch perspectief**. We leven in een gebied, in een stad, Florianópolis, waar een groot technologisch centrum aan het ontstaan is, een echt ecosysteem van innovatie. Wij sluiten ons aan bij deze dynamiek en zoeken concreet naar manieren om ruimtes te creëren waar jongeren kunnen groeien, van zichzelf kunnen houden, hun kennis kunnen uitbreiden en zich tegelijkertijd in deze context kunnen integreren.

Een ander effect is de **relatie met de ondernemerswereld**. Want wanneer ondernemers in contact komen met deze verarmde realiteit en concrete en reële projecten zien, beginnen ze zich aan te sluiten bij dit soort werk – zowel door bij te dragen met hun managementvaardigheden als met financiële steun. Het is moeilijk om ondernemers te betrekken als ze niet gemotiveerd zijn vanuit hun hart.

Samengevat kunnen we de transformatie herkennen aan: het uitwerken van overheidsbeleid in het gebied, het ontstaan van een nieuwe kijk op burgerschap en de stad, de valorisatie van de stad ook vanuit educatief en technologisch oogpunt, en de betrokkenheid van het bedrijfsleven.

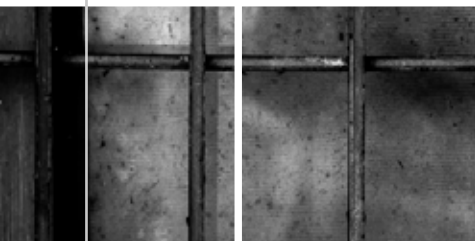
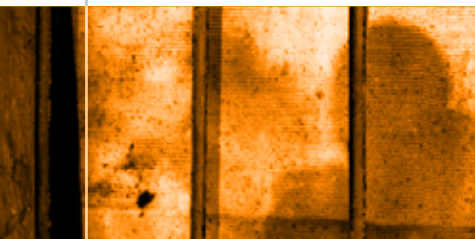
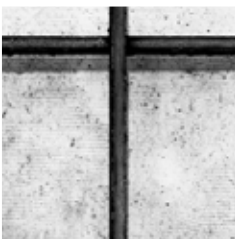
Als priester die ook een kerkelijke functie vervult, geloof ik dat heel deze heropleving te maken heeft met het **Woord**, in de zin van **hoop**. De belichaming van hoop, van het werkwoord "actief hopen" (*esperançar*), is de diepgaande visie die ook aanwezig is in het eerste document van paus Franciscus, *Evangelii gaudium* – het Evangelie van de vreugde.

In deze video Pão e Beleza, vertelt pater Vilson Groh zijn verhaal.

BEGELEIDING VAN GEDETINEERDEN EN FAMILIE

Bekommer je vervolgens om de minst bedeelden, de havelozen,
de verlatenen, de wezen, de gevangenen, zonder tijd te verliezen.

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 10:

Ongelijkheid verminderen

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 16:

Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

Laudato si':

Integrale ecologie en sociale
rechtvaardigheid

Fratelli tutti:

Respect voor de waardigheid van personen
die van hun vrijheid zijn beroofd

Effathà Laus

Waar: Italië, Lodi

www.effathalaus.wordpress.com

Context

Effathà Laus, opgericht in 2015 in Lodi (Italië), is actief op gebied van: onderwijs en integratie van migranten; relationele vorming met gedetineerden; bevordering van vrede op basisscholen. In samenwerking met lokale en onderwijsinstellingen creëert de vereniging ruimte voor dialoog, luisteren en authentieke relaties. Haar activiteiten bevorderen inclusie, waardigheid en milieubewustzijn. "Effathà Laus" betekent "Open je, Lodi", een zeer veelzeggende naam. De uitnodiging om niet alleen hart, geest en armen, maar ook de stad open te stellen voor universele broederschap, voor een toekomst van vrede.

Ze vertellen: "In onze ervaring is de Focolarebeweging als de ziel van een lichaam, waarvan de vereniging Effathà Laus als

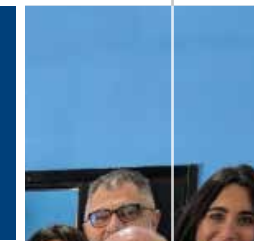
de werkende armen is, die de verwezenlijking van de idealen mogelijk maken. De verschillende aspecten van het leven: economie en werk, culturele en sociale integratie, rechtvaardigheid, kunst, gezondheid, vorming, communicatie, het zijn alle uitdrukkingen van waarden en idealen. Als een maquette van een meer broederlijke en humaniserende samenleving."

Levensverhalen

Moed, nederigheid, creativiteit, waardigheid, kwetsbaarheid, trouw, vergeving, schoonheid, vreugde, liefde: dit zijn de tien woorden die ertoe doen en die de inspiratie vormden voor het **relatie-traject** in het huis van bewaring van Lodi, geïnspireerd door het boek "De weinige dingen die ertoe doen" van don Luigi Verdi en Simone Cristicchi. Aan het einde van het traject werd tijdens een evenement een boekje gepresenteerd met de reflecties van de gedetineerden op de voorgestelde thema's. Een papieren roos, gemaakt door de gedetineerden, begeleidde het boekje dat aan alle aanwezigen werd uitgereikt.

TAGS

BEGELEIDING VAN GEDETINEERDEN
OPVANG MIGRANTEN
INTERCULTURELE DIALOOG
SOCIALE INCLUSIE
VREDE EN RECHTEN
VRIJWILLIGERSWERK

Sempre Persona

Waar: Italië, Rome

Direct begunstigden: *Gedetineerden/ex-gedetineerden van de penitentiare inrichting Rebibbia en hun families*

Context

Sempre Persona begeleidt families van gedetineerden en ex-gedetineerden met luisteren, concrete hulp en relationele steun. Ontstaan uit een persoonlijke ervaring met gezinsverzoening, waarbij waardigheid werd teruggegeven aan mensen die vaak door de samenleving worden vergeten. Het initiatief is gebaseerd op persoonlijke relaties en vrijwilligerswerk door jongeren.

Het is een antwoord op de "roep van de geringsten" door open te staan voor mensen die vaak in de marge van de maatschappij leven en hen te begeleiden, vooral hen die leven in armoede, verwaarlozing en waar familiebanden verbroken zijn.

Levensverhalen

Een gedetineerde schrijft: "Alfonso, mag ik je om een persoonlijke gunst vragen? Ik zou graag willen dat je mijn moeder bezoekt, ze is ernstig ziek." Alfonso gaat in op het verzoek. Tijdens het bezoek spreekt de vrouw met een vermoeide maar vastberaden stem: "Mijn zoon is een goed mens. Zijn vrienden hebben hem op het verkeerde pad gebracht. Ik ben erg ziek, ik ga dood. Ik zie dat u van mijn zoon houdt, daarom vertrouw ik hem aan u toe."

TAGS

OPVANG MIGRANTEN
ACTIEVE BURGERDEELNAME
INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
MENSELIJKE ONTWIKKELING
SOCIALE INCLUSIE
LOKALE ONTWIKKELING

Die ontmoeting maakt indruk. Alfonso Di Nicola – focolarino en initiatiefnemer van het project – blijft de jongen schrijven en na enige tijd ontmoeten ze elkaar persoonlijk in de gevangenis. Uit dat eerste gesprek ontstaat een dialoog die zich na verloop van tijd ook uitbreidt naar andere gevangenen. Velen van hen vragen niet alleen hulp

voor zichzelf, maar ook voor hun families, die vaak in moeilijkheden verkeren. Alfonso begrijpt dat daar in die verhalen, die getekend zijn door fouten en kwetsbaarheid, de zin ligt van zijn inzet. 30 jaren zijn er verstreken sinds die brief, en de vereniging *Sempre Persona* (Altijd Mens) telt vandaag meerdere vrijwilligers, familieleden en ex-gedetineerden, wier werk vertrekt vanuit luisteren, vanuit relaties opbouwen en vertrouwen in de mogelijkheid om te veranderen. Het zijn vooral jongeren die de fakkel van Alfonso hebben overgenomen, een zaadje dat groeit in de nieuwe generaties die Chiara Lubich altijd heeft aangemoedigd om zich concreet en actief in te zetten om tegemoet te komen aan de vele morele en materiële noden, te beginnen in onze eigen omgeving.

Vereniging Uomo Mondo OdV

Waar: Italië, Treviso

Direct begunstigden: 20 gezinnen (Italië); 120 gedetineerden; meer dan 100 gezinnen in Afrika, Libanon, Syrië en Palestina;

Indirect begunstigden: studenten en jonge vrijwilligers

Context

Uomo Mondo is in 1997 ontstaan als een solidariteitsnetwerk om internationale hulp te sturen (Zuidoost-Europa, Afrika, Midden-Oosten), maar kenmerkt zich heden door activiteiten die steun bieden aan lokale kwetsbare gezinnen en gedetineerden. Actief burgerschap wordt bevorderd door politieke vorming voor jongeren. Het zijn vrijwilligers die samenwerken met instellingen en verenigingen in Veneto en in andere landen. Bijzonder actief in de gevangenis van Treviso.

TAGS

GEDETINEERDEN EN FAMILIE
MENSELIJKE ONTWIKKELING
SOCIALE INCLUSIE
GEESTELIJKE GEZONDHEID
VRIJWILLIGERSWERK

EDUCATIE

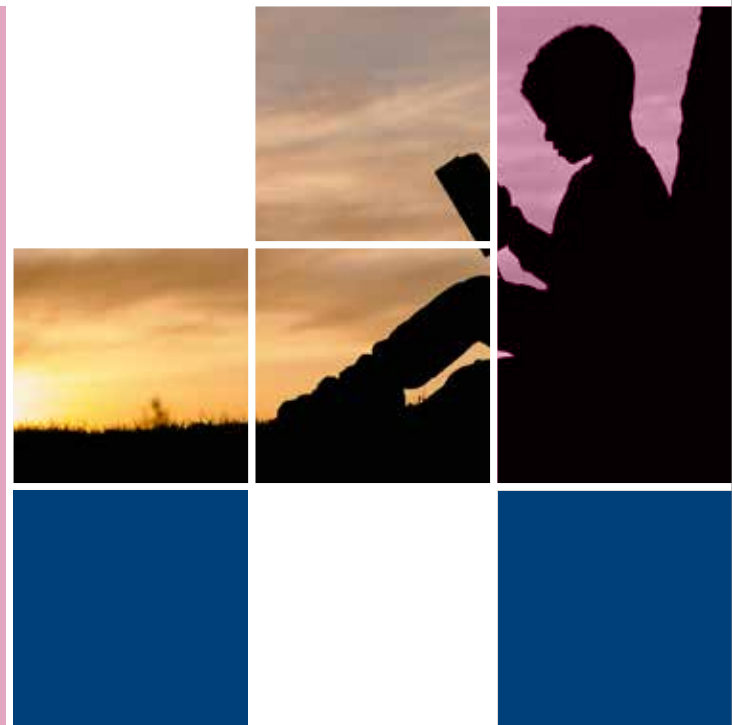
**Beloof Hem dan eeuwige liefde, dat waar jij niet kunt komen,
je gebed komt en je lijden, verenigd met Zijn offer op het altaar.
Laat niemand alleen en wees niet karig met je beloften,
want je gaat in naam van de Almachtige.**

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 4:
Kwaliteitsonderwijs

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 5:
Gendergelijkheid

Laudato si':
Integrale opvoeding en vorming

Fratelli tutti:
Ieder mens is schepper van zijn eigen lot

De rubriek Educatie neemt ons mee op reis naar Afrika en Latijns-Amerika. De scholen die zijn ontstaan in het kader van de Focolarebeweging hebben een aantal gemeenschappelijke kenmerken. Een interview met Mimma Siniscalco op de volgende pagina's geeft ons inzicht in de bijzondere kenmerken van deze sociale en educatieve actie; hier alvast een voorproefje:

"In de meeste gevallen zijn deze scholen ontstaan als **sociale projecten**, als antwoord op een moeilijke situatie, op een behoefte – aan voedsel, gezondheid, veiligheid, opvang en zorg – maar al snel zijn ze uitgegroeid tot een volwaardig onderwijsproject.

In de meeste gevallen met voorrang voor de meest kansarmen, met als doel de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken. Maar ook op scholen waar men zich ook op andere sociale milieus richt, komt de keuze voor solidariteit met de allerarmsten naar voren" (vervolg op pagina 46).

TAGS

ACTIEF BURGERSCHAP
INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
MENSELIJKE ONTWIKKELING
SOCIALE INCLUSIE
PREVENTIE
PRIMAIRE GEZONDHEIDSZORG
LOKALE ONTWIKKELING

AFRIKA

Kleuterschool 'Eenheid'

Waar: Burkina Faso

Begunstigden: 43 kinderen; 43 gezinnen;
6 personen onderwijzend personeel

Context:

Met meer dan 60% moslimkinderen op een christelijke school creëert het centrum Eenheid – in een kansarme wijk van **Bobo-Dioulasso** – een cultuur van gastvrijheid en vrede tussen kinderen van verschillende religies en Kerken.

Wê-Mun (Er is plaats)

Waar: Ivoorkust

Direct begunstigden: 283 minderjarigen; 150 gezinnen; 15 begeleiders/volwassenen

Indirect begunstigden: 1.250

Context: Het project is gesitueerd in de stad **Man**, waar een drevoudige crisis heerst: op school, in gezinnen en in de samenleving. Voor veel kinderen die niet kunnen lezen of schrijven, is Wê-Mun de laatste kans op sociale inclusie.

De Brug

Waar: Zuid-Afrika

Direct begunstigden: meer dan 400

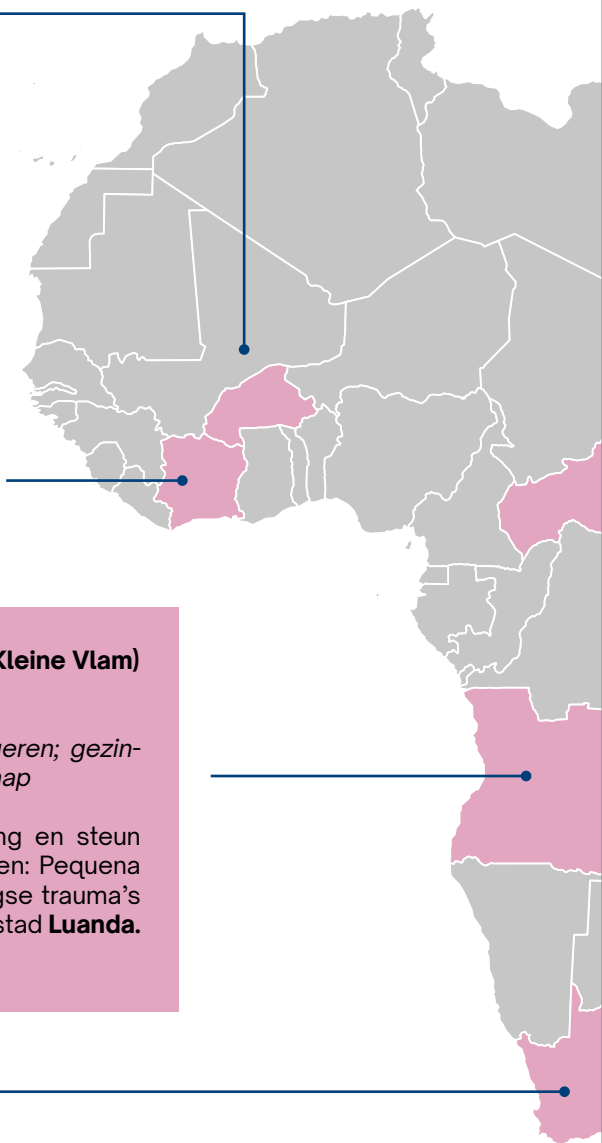
Context: Opgericht in 2017 in **Hartswater (Noord-Kaap)** met naschoolse opvang om de barrières en ongelijkheden te verminderen na het apartheids-regime, waarin sommige etnische groepen zeer beperkte toegang hadden tot onderwijs in Engels, natuurwetenschappen en wiskunde.

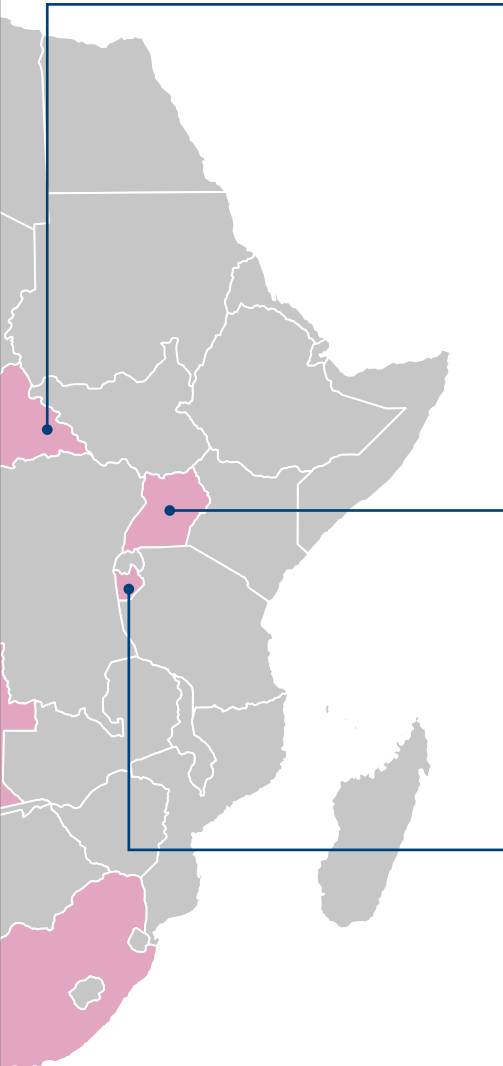
Kindercentrum Pequena Chama (Kleine Vlam)

Waar: Angola

Begunstigden: 110 kinderen; jongeren; gezinnen; opvoeders; lokale gemeenschap

Context: Aanpak van ondervoeding en steun bij de opvoeding van jonge kinderen: Pequena Chama brengt licht in de na-oorlogse trauma's onder de vluchtelingen in de hoofdstad **Luanda**.

NASSO

Organisatie voor sociale dienstverlening in Namugongo

Waar: Oeganda

Direct begunstigden: meer dan 49.000 mensen geholpen; 2.400 moeders opgeleid; 120 jongeren opgeleid; begunstigden uit Oeganda, Kenia, Italië, Portugal, Congo; 500 mensen voedingsprogramma.

Context: NASSO speelt sinds 2000 een fundamentele rol in het kleuteronderwijs voor de ontwikkeling van kwetsbare kinderen van 3 tot 5 jaar. Naast onderwijs profiteren de kinderen ook van een voedingsprogramma. NASSO blijft deze kinderen gedurende hun hele schoolcarrière ondersteunen, van de basisschool tot – in sommige gevallen – de universiteit, en helpt hen zo op te groeien tot actieve en verantwoordelijke Oegandese burgers.

Schoolcomplex Sainte-Claire

Waar: Centraal-Afrikaanse Republiek

Direct begunstigden: 880 kinderen (3-15 jaar); 24 medewerkers (inclusief ondersteunend personeel)

Indirect begunstigden: 3.000 gezinnen

Context: Vreugde ervaren in het doen van het goede: dit is een van de meest interessante resultaten van het project, dat vanaf 2017 in **Bangui** onderwijs biedt aan kinderen van de vluchtelingen uit de burgeroorlog. Er wordt holistisch onderwijs geboden dat voorziet in de primaire behoeften en bijdraagt aan de integrale ontwikkeling van de persoon.

Sociaal Centrum Chiara Luce

Waar: Burundi

Direct begunstigden: 159 kinderen; 30 gezinnen; jongeren en ouders die betrokken zijn bij vorming en milieusteun

Context: In **Bujumbura**, in de wijk **Kinama**, één van de wijken die het zwaarst getroffen zijn door de burgeroorlog, begint de Focolaregemeenschap met alfabetiseringscursussen voor volwassenen en stelt zich al snel beschikbaar om de allerkleinsten te ondersteunen met voedselhulp en onderwijs. Actief sinds 2007.

Totstandkoming van 'Maternelle Unité'

Waar: *Burkina Faso*

Levensverhalen

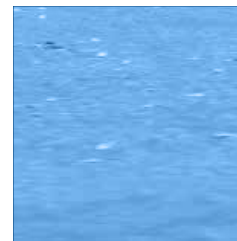
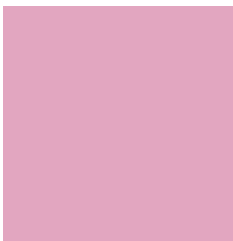
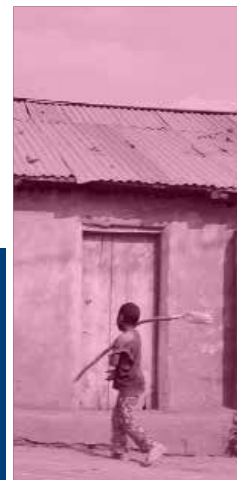
Sarfallao is een probleemwijk in Bobo-Dioulasso, de op één na grootste stad van het land. Eén van de problemen is het ontbreken van voorzieningen voor kleuters. Kinderen tussen 3 en 6 jaar brengen zonder toezicht de dag door op straat. In de ogen van Elde, expert op het gebied van kleuteronderwijs, moet hier iets gebeuren. Zo komt de keten van sociale verandering op gang die in 2022 leidt tot de oprichting van de 'Maternelle Unité' (kleuterschool Eenheid): Focolare stelt een perceel met een leegstaand gebouwtje ter beschikking; er worden kleine renovatiewerkzaamheden verricht. Eerst worden de kinderen van 3-4 jaar opgevangen, later ook die van 5 jaar. In overleg met 'Nieuwe Gezinnen' wordt het personeel uitgekozen. De regering van Burkina Faso geeft haar toestemming. Momenteel heeft de school drie klaslokalen, een keuken, toiletten, een kantoor en een speelruimte.

TAGS

ACTIEF BURGERSCHAP
INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
MENSELIJKE ONTWIKKELING
SOCIALE INCLUSIE
PREVENTIE

De medewerkers vertellen: "Onze kleine school heet 'Unité', omdat iedereen hier welkom is, ongeacht zijn of haar religie. Het doet ons deugd te weten dat onze spiritualiteit de kinderen, zowel christenen als moslims, een rijkdom bijbrengt die ze hun hele leven zullen meedragen. En die rijkdom brengen ze ook mee naar hun families. We staan nog aan het begin en hebben nog veel uitdagingen te overwinnen, maar we geloven dat we, als we verenigd zijn en samenwerken, van dit kleine sociale project een zaadje van licht kunnen maken, eerst voor de lokale gemeenschap en daarna voor alle Burkinabé."

ben nog veel uitdagingen te overwinnen, maar we geloven dat we, als we verenigd zijn en samenwerken, van dit kleine sociale project een zaadje van licht kunnen maken, eerst voor de lokale gemeenschap en daarna voor alle Burkinabé."

Pequena Chama (Kleine Vlam)

Waar: Angola

Levensverhalen

26 jaar burgeroorlog in Angola verwoestte het land tot 2002. 500.000 doden en meer dan een miljoen ontheemden die gedwongen zijn hun huizen te verlaten. De hoofdstad Luanda wordt de veiligste plek om heen te vluchten.

Het kindercentrum 'Pequena Chama' is ontstaan uit een gemeenschapsinitiatief in de periode direct na de oorlog.

Het schiereiland Mussulo ligt in de provincie Luanda en telt ongeveer 6.000 inwoners.

Tijdens een spirituele retraite in Mussulo zien de focolarina's dat er veel kinderen zijn die door ondervoeding in levensgevaar verkeren. Samen met anderen richten ze een gaarkeuken op, maar voedsel alleen is niet genoeg.

Kinderen hebben ook onderwijs nodig en daarom is het initiatief 'één steen per persoon' gestart, waarbij mensen uit de gemeenschap bijdragen aan de bouw van de school. 110 kinderen bezoeken het centrum gedurende een jaar voor zowel kleuteronderwijs als bijles; zij komen uit gezinnen met een laag inkomen, die te maken hebben met verschillende sociale uitda-

gingen: werkloosheid, ontwrichting, analfabetisme, prostitutie, verslavingen. Om het recht op kwaliteitsonderwijs (SDG 4) te ondersteunen, biedt het Centrum in het kader van het onderwijs en de vorming hoofdzakelijk twee diensten aan: regelmatig onderwijs voor de vroege kinderjaren; dagelijkse voedselhulp.

Het aanpakken van ondervoeding en voedselonzekerheid is essentieel om het recht op kwaliteitsonderwijs te waarborgen.

TAGS

BASISONDERWIJS
GEEN HONGER
MENSELIJKE FORMING
SOCIALE INCLUSIE
PREVENTIE
PRIMAIRE GEZONDHEIDSZORG
LOKALE ONTWIKKELING

LATIJS-AMERIKA

Frans-Engels Lyceum

Waar: Mexico, Mexicali

Direct begunstigden: 1.415 leerlingen

Indirect begunstigden: 165 opvoeders; gezinnen; oud-leerlingen; lokale instellingen

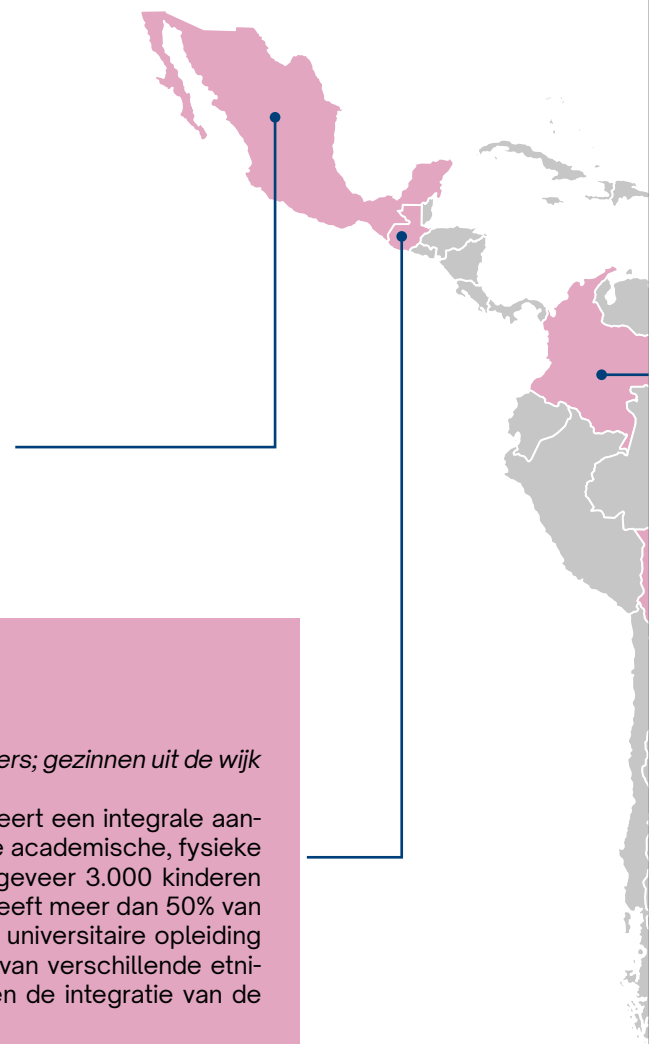
Context: Het Frans-Engels Lyceum bevindt zich in een bijzondere context, namelijk aan de grens met de Verenigde Staten, en bevordert sinds 2012 een integrale vorming. Naast het reguliere onderwijs biedt het schoolprojecten aan op het gebied van ecologie, burgerschap, interreligieuze dialoog, sport en kunst, en voor de inclusie van neurodivergente leerlingen.

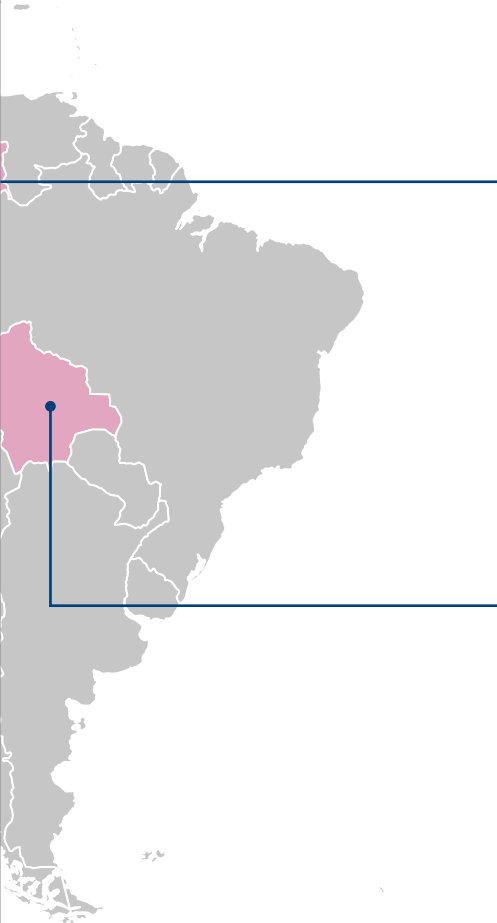
Onderwijscentrum Fiore

Waar: Guatemala, Mixco

Direct begunstigden: 44 kinderen; 7 onderwijzers; 60 ouders; gezinnen uit de wijk

Context: Het onderwijscentrum, opgericht in 2003, hanteert een integrale aanpak op basis van de inductieve methode en bevordert de academische, fysieke en spirituele ontwikkeling van de leerlingen. Van de ongeveer 3.000 kinderen tussen 4 en 15 jaar die in de loop der tijd zijn opgeleid, heeft meer dan 50% van de eerste vijf afgestudeerde klassen een technische of universitaire opleiding gevolgd. Kenmerkend is de aanwezigheid van kinderen van verschillende etnische groepen en inheemse volkeren uit de omgeving en de integratie van de Kaqchikel-taal in het schoolcurriculum.

School Sole Nascente (Opgaande zon)

Waar: Colombia, Tocancipá

Direct begunstigden: 135 leerlingen per jaar; 200 gezinnen

Indirect begunstigden: leraren; plattelandsgemeenschappen

Context: Kleine kinderen komen nieuwsgierig spelen in de buurt van het Mariapolicentrum: hun ouders werken de hele dag in de snelgroeiende stad Tocancipá. Het is nu 27 jaar geleden sinds die eerste 'blik', en de school 'Sol Nascente' heeft generaties gevormd, niet alleen door onderwijs te geven, maar ook door een cultuur van vrede en relaties bij te brengen.

Stichting UNISOL

Waar: Bolivia, Cochabamba

Direct begunstigden: ongeveer 350 personen, waaronder kinderen, ouders, opvoeders, vrijwilligers, lokale en internationale medewerkers. **Indirect begunstigden:** ongeveer 1.000

Context: De Stichting UNISOL ontwikkelt een benadering gebaseerd op sociaal vertrouwen en biedt kinderen een veilige en educatieve ruimte die de ontwikkeling van basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven en rekenen bevordert. Ouders kunnen rustig werken, terwijl de gezinnen deelnemen aan projecten voor het aanleggen van moestuinen om biologisch voedsel te produceren en hun zelfredzaamheid te vergroten.

Frans-Engelse Lyceum

Waar: Mexico, Mexicali

Levensverhalen

Door de ligging van de grensstad Mexicali, in Mexico - door een muur gescheiden van de Verenigde Staten - leven we in een cultuur die getekend wordt door het leed van verdeeldheid. Desondanks hebben we geleerd om samen te leven en onze culturen te delen, waardoor er wegen naar eenheid zijn ontstaan.

In deze stad, die is ontstaan uit de geest van migratie en waar de migratiekwestie nog steeds een pijnlijke schaduw is waarmee we dagelijks te maken hebben, vond de boodschap van Chiara Lubich grote weerklank. Haar oproep tot eenheid tus-

TAGS

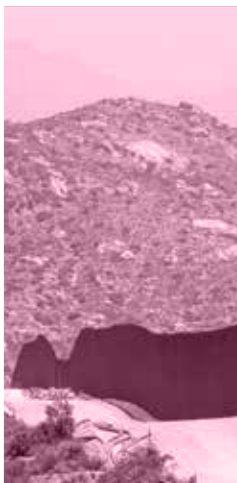
ACTIEF BURGERSCHAP
INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
MENSELIJKE VORMING
SPIRITUELE VORMING

sen de volkeren en tot broederschap heeft onze realiteit diep geraakt. De naam "Frans-Engels Lyceum" drukt de wil uit om open te staan voor persoonlijke en interculturele relaties door het leren van nieuwe talen, tradities en gewoonten. In augustus 2012 begon het eerste schooljaar met 32 leerlingen

verdeeld over drie klassen en 12 volwassenen, docenten en administratief personeel.

Voor vele gezinnen van de leerlingen is ons instituut een steun. Dankzij de volledige schooldag kunnen ouders hele dagen werken.

In de afgelopen jaren heeft het project 13 schoolcycli voltooid en ongeveer 600 jongeren begeleid tot aan hun diploma.

Scuola Sole Nascente (School Opgaande Zon)

Waar: Colombia, Tocancipá

Levensverhalen

Ruddy Neuque (oud-leerling en docent kunstonderwijs) vertelt: *"Naar de 'Scuola Sole Nascente' gaan is fundamenteel geweest voor mijn leven, niet alleen vanwege de opgedane kennis, maar ook vanwege de ervaringen die mijn persoonlijke en professionele ontwikkeling hebben getekend.*

Hier heb ik waarden als respect, verantwoordelijkheid en solidariteit geleerd: principes die nog steeds mijn keuzes bepalen. Ik ben de docenten dankbaar die mij met geduld en toewijding liefde voor het leren hebben bijgebracht en het verlangen om een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Als docent terugkeren naar deze school is voor mij een eer en een grote verantwoordelijkheid: het is een kans om terug te geven wat ik ooit heb ontvangen, maar ook een voortdurende inzet voor de vorming van nieuwe generaties. Docent

TAGS

ACTIEF BURGERSCHAP
BASISONDERWIJS
MENSELIJKE VORMING
SPIRITUELE VORMING
SOCIALE INCLUSIE

zijn bij 'Sole Nascente' betekent veel meer dan alleen kennis overdragen. Het betekent begeleiden, inspireren, ondersteunen en deelnemen aan de emotionele, sociale en educatieve groei van elke leerling.

Het betekent elke dag de uitdagingen van het onderwijs aangaan met toewij-

ding, empathie en hoop.

Deze dubbele rol – als oud-leerling en nu als docent – stelt me in staat om de behoeften van de leerlingen diepgaand te begrijpen en te werken vanuit de levende herinnering aan wat het echt betekent om deel uit te maken van deze onderwijsgemeenschap. De School 'Sole Nascente' heeft me niet alleen gevormd: vandaag geeft ze me de kans om anderen te vormen."

VORMING

Wanneer anderen die jouw leven kennen en met eigen ogen de gaven hebben gezien die je ontvangt om uitleg vragen, spreek dan. Maar de kracht van je woorden moet liggen in de dingen die je van het leven hebt geleerd.

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 8:

Eerlijk werk en economische groei

Laudato si':

Onderwijs en integrale vorming

Fratelli tutti:

Universele liefde die mensen stimuleert

In verschillende sociale en culturele contexten ontstaan educatieve ervaringen die de persoon, het milieu en de gemeenschap centraal stellen en een concreet antwoord bieden op de uitdagingen van ongelijkheid, armoede en werkloosheid. In de lijn van het UNESCO-concept van kwalitatief hoogstaand technisch en beroepsonderwijs voor iedereen (TVET) bevorderen deze initiatieven trajecten van menselijke en professionele groei die bijdragen aan duurzame en inclusieve ontwikkeling, waarbij eerlijk werk en actieve participatie hoog worden gewaardeerd.

Van Oeganda tot de Filippijnen, van Argentinië tot Italië, ontstaan geïntegreerde vormingsmodellen die technische vaardigheden, waarden van solidariteit, ondernemerschap en zorg voor het algemeen belang met elkaar verweven. In dit kader vindt SDG 8 een levendige en concrete toepassing: jongeren die zijn uitgesloten van het schoolsysteem, kwetsbare gezinnen en lokale gemeenschappen worden betrokken bij transformatieve processen die autonomie, cohesie en nieuwe kansen genereren. Deze ervaringen tonen aan dat een andere economie mogelijk is, gebaseerd op de centrale rol van de persoon en de educatieve kracht van broederschap.

Levensverhalen

De coöperatie ONE heet zo omdat we ons laten inspireren door "laat hen allen één zijn" (vgl. Joh. 17:21). We denken dat we kunnen zeggen dat dit mooiere vruchten afwerpt dan de oorspronkelijke reden waarom de coöperatie is opgericht. In de loop der tijd is ze gegroeid; we hebben de behoeften in de omgeving en de complexe dynamiek van de nieuwe generaties geobserveerd en hebben onze bestaansredenen op deze behoeften afgestemd.

veerd en hebben onze bestaansredenen op deze behoeften afgestemd.

Het is vrij complex om effectief in te grijpen in een gebied (Calabrië) dat steeds meer verstoken blijft van jonge krachten die verandering teweeg kunnen brengen.

Een groot percentage verhuist naar andere regio's om hun studies af te ronden en krijgt daar vaak interessante banen aangeboden, waardoor ze helaas niet meer terugkeren naar hun geboortestreek. Desondanks slagen we erin om onze kleine bijdrage te leveren.

TAGS

ACTIEF BURGERSCHAP
SOCIALE COMMUNICATIE
INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
BEROEPSOPLEIDING
SPIRITUELE VORMING
SOCIALE INCLUSIE
GEZONDHEID EN WELZIJN
LOKALE ONTWIKKELING
ECOLOGISCHE TRANSITIE

Zoom Ton Couple

Waar: *Frankrijk*

Online traject dat in 2020 is opgezet om getrouwde en ongerouwde koppels te helpen hun relatie te onderhouden. Met bijeenkomsten over onderwerpen die verband houden met het leven als koppel, getuigenissen en dialoog, trekt het deelnemers aan uit Frankrijk, België, Zwitserland, Luxemburg, Libanon, Canada en het eiland Réunion. Het bevordert luisteren, communicatie en relationele groei, met een toegankelijk, duurzaam en reproduceerbaar voorstel. Soortgelijke trajecten zijn al ontwikkeld in Nederland, in Libanon en andere landen in het Midden-Oosten.

Focolare Carpentry Training Center (FCTC) (Timmervakschool)

Waar: *Filippijnen*

Het FCTC, dat sinds 1970 actief is in Cainta, leidt jongeren die buiten het schoolsysteem vallen op in timmeren en meubelafwerking. De inclusieve en interculturele omgeving bevordert waardigheid, bezigheid en gemeenschapszin. Met meer dan 350 gediplomeerden die een baan hebben gevonden, sommigen als ondernemer, is het een toonbeeld van transformatief onderwijs en waardig werk. Vanaf 2024 zijn nieuwe cursussen gestart en samenwerking met bedrijven en overheidsinstanties.

Vorming tot Leiderschap en vrede

Waar: *Portugal, Azoren*

Initiatief verspreid over de eilanden Santa Maria en São Miguel met activiteiten voor jongeren, kinderen en gemeenschappen. Het project heeft 110 jongeren gevormd in leiderschap voor eenheid en vrede. Ook kinderen zijn gevormd in de cultuur van delen. Oecumenische bijeenkomsten versterken de dialoog tussen christelijke denominaties. Lokale acties voor het algemeen belang omvatten het planten van bomen en het promoten van de lokale cultuur.

Centro Aurora

Waar: *Argentinië, Santa María di Catamarca*

Het Centro Aurora is een artistiek-technische school die jongeren opleidt in traditionele kunsten en ambachten om het culturele en ambachtelijke erfgoed van de Andesregio te valoriseren. De school biedt ambachtlieden een officieel studiecertificaat aan, waardoor zij betere toegang krijgen tot de arbeidsmarkt. Zij biedt 6 beroepsopleidingen en ateliers die openstaan voor de gemeenschap, en draagt zo bij aan vorming, jeugdwerkgelegenheid en de bevordering van de lokale identiteit. Meer dan 100 studenten en verschillende lokale partners zijn bij het centrum betrokken.

Pag-asa Social Center

Waar: *Filippijnen, Tagaytay*

Sinds 1997 is het centrum actief in Tagaytay en het bevordert de integrale ontwikkeling van kinderen en gezinnen in kwetsbare situaties. In 2024 heeft het centrum onderwijs, gezondheidszorg, bescherming, noodhulp en waardenvorming geboden aan meer dan 1.100 mensen. De aanpak is holistisch en geworteld in de lokale cultuur. Dankzij een internationaal netwerk en talrijke onderscheidingen getuigt het centrum dagelijks van concrete broederschap en zorg voor de menselijke waardigheid.

Mariapolicentrum de Graankorrel

Waar: *Oeganda, Kampala*

Opgericht in 1988 als een plaats voor spirituele en sociale vorming voor de Focolarebeweging en lokale kerkelijke realiteiten biedt het onderdak aan retraites, seminars, oecumenische bijeenkomsten en jongereninitiatieven. In de loop der jaren heeft het zijn diensten uitgebreid door religieuze groepen, gezinnen en pelgrims te ontvangen en dialoog, eenheid en zelfvoorziening te bevorderen.

Coöperatie ONE

Waar: *Italië, Crotone*

Sociale coöperatie opgericht in 2013 na een cursus over Burgerlijke Economie en Gemeenschap: door middel van innovatieve workshops, burgerschapsvorming, Europese opvang en mobiliteit bevordert zij actief burgerschap, onconventioneel onderwijs, ecologie en sociale inclusie. Er zijn jongeren, volwassenen en vrijwilligers van het Europees Solidariteitskorps betrokken bij projecten over omgeving, milieu, cultuur en gemeenschap die gericht zijn op het bestrijden van educatieve armoede. Er wordt samengewerkt met lokale en internationale instanties.

Er worden workshops aangeboden over wiskunde toegepast op muurschilderingen, geschiedenis toegepast op strips, scheikunde toegepast op banketbakkerij, robotica en fotografie als middel om burgerschapsvorming te bevorderen.

Een virtuele reis naar de schoolbanken over de hele wereld

Interview met Mimma Siniscalco

Mimma Siniscalco is Italiaanse en woont in de buurt van Parijs. Ze is onafhankelijk onderzoekster op het gebied van onderwijs. Sinds 2001 werkt ze als extern deskundige voor INVALSI (Nationaal Instituut voor de Evaluatie van het Onderwijs- en Opleidingssysteem). In 2023 is ze voorzitter van ADi, de Vereniging van Leraren en Leidinggevenden van de Italiaanse scholen, en momenteel is ze coördinator van het internationale netwerk EdU-Education for Unity. In dit interview geeft zij ons een voorproefje van enkele resultaten van een ontmoeting-onderzoeksproject met scholen en onderwijsinstellingen uit verschillende delen van de wereld die hun wortels hebben in het charisma van de eenheid.

In 2024 en begin 2025 hebben we samen met het team van EdU en Nieuwe Mensheid een virtuele reis gemaakt waarin we in totaal 19 scholen hebben bezocht (waarbij we de Petite Flamme-scholen als één instelling hebben geteld, ook al omvatten ze verschillende niveaus). Afrika (Democratische Republiek Congo), Azië (Filippijnen), het Midden-Oosten (Libanon en Syrië), Latijns-Amerika (Colombia, Guatemala, Mexico, Dominicaanse Republiek en Venezuela) en Zuidoost-Europa (Kroatië) zijn de regio's die we hebben bezocht. Het project loopt nog en we zullen de reis voortzetten met andere scholen.

Met elk van hen had een twee uur durend interview de volgende doelstellingen:

- de onderwijspraktijken en de werking ervan ontrafelen, om te onderzoeken hoe het charisma van eenheid school en pedagogie kan worden in verschillende contexten en culturen;
- een ruimte voor dialoog creëren;
- de interesse voor het vormen van een netwerk verkennen, met het oog op wederzijdse ondersteuning en verdere erkenning.

Wat zijn dan de kenmerkende eigenschappen van het sociale en educatieve werk dat jullie zijn tegengekomen en dat zijn wortels heeft in de spiritualiteit van de Focolarebeweging?

In deze scholen – die broederschap en vrede onderwijzen – hebben we verschillende gemeenschappelijke kenmerken aangetroffen. Hier presenteren we een voorproefje van onze studie.

In de meeste gevallen zijn deze scholen ontstaan als **sociale projecten**, als antwoord op een situatie van lijden, op een behoefte – aan voedsel, gezondheid, veiligheid, opvang en zorg – maar al snel zijn ze uitgegroeid tot een volwaardig onderwijsproject. In de meeste gevallen richten ze zich op en geven ze voorrang aan de meest kansarmen, met als doel de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken. Maar ook in scholen die zich ook op andere sociale milieus richten, komt de keuze voor solidariteit met de allerarmsten naar voren.

Het doel is **kwaliteitsonderwijs**. Scholen en centra worden vaak opgericht door vrijwilligers en mensen die gemotiveerd zijn om te helpen en te dienen, maar al snel wordt duidelijk dat er vorming nodig is. Initiële vorming en voortdurende bijscholing worden nagestreefd om een onderwijsproject van hoge kwaliteit te kunnen creëren dat goede resultaten oplevert, zoals in verschillende gevallen is erkend (bijvoorbeeld in Mexico en de Democratische Republiek Congo).

Het onderwijsproject wordt uitgevoerd door **een hechte onderwijsgemeenschap die verbonden is door een gemeenschappelijk doel en de toewijding om de waarden van respect, samenwerking en wederzijdse liefde die zij wil overbrengen, in praktijk te brengen**.

Het onderwijs is integraal, het is zorg voor het verstand – leren lezen, schrijven en kennis op te doen in verschillende

disciplines – maar ook zorg voor zichzelf en het vermogen om met anderen om te gaan.

De school staat open voor de wereld, en wel in twee richtingen. Enerzijds **verwelkomt en betreft zij het gezin en de gemeenschap erbij**, anderzijds **treedt zij buiten haar muren en richt zij zich op de omgeving en de wereld**. Er is het bewustzijn dat het moeilijk is om diepgaande invloed uit te oefenen als het handelen van de school niet wordt afgestemd op dat van het gezin en de omgeving waaruit de kinderen afkomstig zijn. Tegelijkertijd leidt het onderwijs op natuurlijke wijze ook tot buiten het klaslokaal en de school. Kinderen worden meegenomen naar plaatsen die ze anders niet zouden zien, om ervaringen op te doen die ze anders niet zouden opdoen, om mensen te ontmoeten die ze anders niet zouden ontmoeten.

Centraal staan relaties die gebaseerd zijn op wederzijdse liefde. Dit is het kernprincipe dat ten grondslag ligt aan de relaties binnen de onderwijsgemeenschap, tussen opvoeders en leerlingen en gezinnen, en geleidelijk ook tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en opvoeders.

Ten slotte hebben deze scholen **transformatieve resultaten**, die in de loop van de tijd zichtbaar worden.

Hoe denkt u dat de bijdrage van deze scholen kan worden herkend of gemeten?

Deze vraag raakt een essentieel punt. Hoe kunnen we deze transformatie **herkennen**, wat betekent 'opmerken', 'benadruk-

ken', en hoe kunnen we deze **meten**? M.a.w. hoe kunnen we met empirisch bewijs de impact en waarde van deze scholen **aantonen**? Vandaag de dag maakt het merendeel van deze scholen een moeilijke periode door, omdat de financiering van buitenaf minder is geworden. Ze zijn bezig met een reflectieproces over de veranderingen die nodig zijn om meer zelfvoorzienend te worden. Eén van de essentiële onderdelen van dit proces is het **verzamelen van gegevens die hun impact aantonen**. Als we het hebben over gegevens in het onderwijsveld denkt men normaal gesproken aan **het percentage leerlingen dat de opleiding afmaakt of aan de resultaten van toetsen of vaardigheidstests**.

In het geval van deze onderwijsinstellingen moet worden nagedacht over welke "andere gegevens", die deels verschillen van, of een aanvulling vormen op de traditionele gegevens, kunnen worden verzameld om de specificiteit van het aangeboden onderwijs te benadrukken. Essentieel is de stem van degenen die deze scholen hebben doorlopen en van hen die er lange tijd hebben gewerkt.

Dit zou kunnen helpen om meer erkenning en steun te krijgen. Maar deze gegevens zouden ook nuttig zijn om meer focus te leggen op de pijlers van het eigen project. Deze gegevens zijn essentieel om vooruit te gaan.

GEEN HONGER

Als iemand honger heeft, geef hem dan te eten, is iemand naakt, geef hem dan kleding. Als je geen kleding of voedsel hebt, vraag het dan met geloof aan de Eeuwige Vader, omdat het nodig is voor zijn Zoon Christus, die je wilt dienen in iedere mens. En Hij zal je verhoren...

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 2:

Geen honger meer

Laudato si':

Sociale en economische rechtvaardigheid;
Gezondheid en integraal welzijn.

Fratelli tutti:

Honger is crimineel

Je kunt kinderen niet onderwijzen als ze een lege maag hebben. En je kunt niet alleen voedsel geven zonder onderwijs – en dus een toekomst – en de nodige medische zorg te bieden. De sociale projecten waarover we vertellen, zijn vaak op meerdere gebieden actief wanneer ze zich richten op de meest kwetsbaren: je kunt ze niet onder één noemer brengen. En soms veranderen ze in de loop van de tijd, wanneer de behoeften veranderen.

Dit komt omdat ze niet door een theorie worden geleid, maar door het luisteren naar de roep van degenen om ons heen die lijden. Daarom is het Sociaal Centrum van Namugongo (Oeganda) tegelijkertijd een voedingscentrum en school onder de mangobomen, en houdt de vereniging RomAmoR (Italië), die is ontstaan met het uitdelen van warme maal-

tijden, zich bezig met inclusie, handelt in noodsituaties door de- kens uit te delen, vrij verkrijgbare medicijnen in te zamelen en uit te delen, en stimuleert de re-integratie van migranten in het sociale weefsel.

Het zijn initiatieven die niet aan een bureau ontstaan, en niet noodzakelijkerwijs met deskundigen uit de sector, maar met mensen die met alle middelen die ze hebben concrete antwoorden zoeken op de noden van hun medemensen: zie het voedingscentrum van Man (Ivoorkust), waar enkele vrouwen, geconfronteerd met stervende kinderen, ondanks hun beperkte middelen “het kindje Jezus een glimlach wilden schenken”.

En in Chili voelden vrijwilligers zich geroepen om hun hart te openen voor de noodkreet van mensen die lijden. Ze boden concrete hulp aan mensen die het moeilijk hadden vanwege de pandemie, door een gaarkeuken op te zetten.

Na enige tijd trok deze handelwijze andere mensen aan om hun hulp aan te bieden. Bij deze activiteiten gaat het niet alleen om wat je doet, maar ook om hoe je het doet. Ze schrijven: “*Samen koken wordt een ervaring van wederzijds luisteren, beleefd met vreugde, tussen geklets en gelach door. Zo ontstaat er een familiale sfeer, waarin we de aanwezigheid van het Goddelijke onder ons voelen.*”

Landbouwbedrijf Temuwe

Waar: *Burkina Faso, Bangassi, Boromo*

Van zelfvoorziening naar duurzaamheid: de landbouwschool, opgericht in 2015, in samenwerking met een groep ondersteuners in Ierland – de oprichter, fr. Expedit, was daarheen gegaan voor zijn master in bedrijfskunde – helpt de lokale bevolking om zelfvoorzienend te worden op het gebied van voedselproductie. De projecten voor 2024 omvatten een viskwekerij, de uitbreiding van het kippenhok, de productie van maïs en de bouw van een waterput.

Gaarkeuken

Waar: *Chili*

Direct begunstigten: *70-80 personen per maand (gezinnen en daklozen)*

Indirect begunstigten: *vrijwilligers; parochiegemeenschap*

De gaarkeuken, die in 2020 tijdens de pandemie werd opgericht, gaat van start in een lutherse school in Valparaíso. In 2022 is de steun verplaatst naar Viña del Mar, een zeer kwetsbare en behoeftige wijk.

Voedingscentrum (CNSF)

Waar: *Ivoorkust, Man*

Het is voldoende de moeders te zien die naar het centrum terugkomen om hun weer gezonde baby's te laten zien: de effecten van het CNSF zijn duidelijk zichtbaar. Het was 1998 toen een groep vrouwen rond de initiatiefneemster, de moslima man Bintou, begon te strijden tegen de kindersterfte als gevolg van ondervoeding. Het is niet het voedsel dat ontbreekt, maar *de manier van voeden*. Tegenwoordig richt het centrum zich op de vorming van de moeders in de dorpen, het produceren van verschillende soorten meel voor de voeding van ondervoede kinderen, de verzorging van kinderen en het bewustmaken van jongeren op school over de gevolgen van een vroege zwangerschap.

Sociale coöperatie

“Casa di Chiara” (Huis van Chiara)

Waar: Italië, Crotone

Om zoveel mogelijk mensen bewust te maken van het probleem van voedselverspilling, nodigt hostel Casa di Chiara haar gasten uit om mee te werken aan het programma ‘Geen Honger’ en dus geen voedsel te verspillen dat voor het ontbijt wordt aangeboden.

RomAmoR ONLUS

Waar: Italië, Rome

Direct begunstigden: mensen die één van de 800 maaltijden ontvangen die eens per week worden uitgedeeld.

Een brug zijn tussen de straat en de wereld: dat is een van de doelstellingen van de vereniging die in 2006 is opgericht op initiatief van Dino Impagliazzo (1930-2021, onderscheiden met de Orde van Verdienste van de Italiaanse Republiek als "held van onze tijd"), die zijn leven wijdde aan de armen van Rome. RomaAmoR helpt daklozen, ouderen, migranten, mensen met een handicap, nomaden, ex-gedetineerden en armen in het algemeen, die rond de treinstations van de hoofdstad verblijven. In de loop der tijd heeft RomAmoR getracht om gemarginaliseerde mensen hun waardigheid terug te geven door relaties te bevorderen die gebaseerd zijn op broederschap, oprecht luisteren en wederzijds respect. Dankzij deze aanpak is de vereniging een vast aanspreekpunt geworden voor mensen in de marge van de samenleving.

Voedingscentrum Arcobaleno, Namugongo

Waar: Oeganda, Kampala

De school onder de mangobomen

De 'Arcobaleno Nutrition Centre and Nursery School' werd in 1999 opgericht met als doel kwetsbare kinderen op alle niveaus onderwijs te bieden, van kleuterschool en basisschool tot middelbare school en universiteit. Er was een toestroom

te zien van families uit de dorpen, die op zoek gingen naar werk en een beter leven in de hoofdstad van Oeganda, Kampala. Veel van deze families konden echter niet in hun eigen onderhoud voorzien

en leefden in precare omstandigheden, zonder basisbehoeften zoals voedsel, kleding en onderdak. Hierdoor waren een aantal kinderen gedwongen op straat te leven en op zoek te gaan naar voedsel; de meesten van hen waren ondervoed, ziek en sommigen dakloos.

In hun zoektocht naar voedsel vonden de kinderen een veilige schuilplaats bij het Focolarecentrum, waar verschillende fruitbomen stonden, zoals mangobomen, waarvan ze mochten plukken. Zo was er de mogelijkheid om vriendschap te sluiten en moeilijkheden te delen. Op deze wijze ontstond de eerste school onder de mangobomen, waar kinderen leren lezen en schrijven.

Het project biedt momenteel studieruimte, schoolmateriaal, voeding en gezondheidszorg via het gezondheidscentrum Zia Angelina, en richt zich op kwetsbare kinderen tussen 3 en 5 jaar in het voedingscentrum en de kleuterschool 'Arcobaleno'.

Impact die naar voren komt

Sleutelwoorden die de verandering in de omgeving en bij de mensen samenvatten

WAARDIGHEID - Mensen die in de marge leefden, worden zich bewust van hun eigen waardigheid, van hun vermogen om op hun beurt iets te geven: er vindt een echte mentaliteitsverandering plaats, die voortkomt uit een blik die de zeer hoge waardigheid van ieder individu heeft weten te zien en te erkennen.

WEDERKERIGHEID - er ontstaat een dynamiek van wederkerigheid: wie gerespecteerd en geliefd wordt, gaat op zijn beurt ook anderen respecteren en liefhebben, maar ook – van de kant van de opvoeders – is er het besef dat ze heel veel leren van de kinderen en jongeren met wie ze werken, het besef dat ze van elkaar en samen leren.

DROMEN WAARMAKEN - Het waarmaken van dromen: kinderen en jongeren laten zien dat hun dromen werkelijkheid kunnen worden. Concrete hoop in hun leven geven.

GEDULD - Er is geduld en doorzettingsvermogen nodig, want de beoogde transformatie is diepgaand, en daarom kun je geen snel resultaat verwachten. Maar uiteindelijk is het er, mensen bloeien open en in het sociale weefsel ontstaat er broederschap.

TRAJECTEN DIE VERANDERING TEWEEGBRENGEN - De vicieuze cirkel van armoede wordt doorbroken: in veel gevallen slagen de leerlingen die deze scholen verlaten in hun studie, hun werk en hun leven en blijven ze in contact. Soms keren ze terug als opvoeders, soms als 'weldoeners', vaak om vreugde en verdriet te delen, in een familieband die standhoudt in de tijd.

JONGEREN ZIJN DE VOORTREKKERS - Jongeren beginnen in de regio te werken en nemen dankzij de kansen die ze hebben gekregen verantwoordelijkheid en een actieve rol op zich. Ze zetten zich in, engageren zich en worden de voortrekkers van de verandering.

OPBOUW VAN SOCIALE NETWERKEN - Het werk dat door deze projecten wordt gegenereerd, creëert banden, verbindt verschillende mensen met elkaar en brengt de rijkdom van diversiteit naar voren. Het is als een collectief werk dat zich vermenigvuldigt en nieuw leven voortbrengt.

GEZONDHEID

**Sluit dan met hen een pact: beloof elkaar voortdurende en blijvende liefde,
zodat de Veroveraar van de wereld altijd in jullie midden kan zijn (...)**

**Ga met je metgezellen zonder tijd te verliezen Christus in hen bezoeken,
hen troosten, en laat hen zien dat Gods liefde dicht bij hen is en hen volgt.**

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 3:

Goede gezondheid en welzijn

Laudato si':

Gezondheid en integraal welzijn

Fratelli tutti:

Globalisering van de mensenrechten

Asociación Civil Siluva

Waar: Argentinië, Villa Elisa (La Plata)

Direct begunstigden: 57 jongeren met een beperking

Context

Wat momenteel in veel delen van de wereld een erkende basisdienst is – hulpcentra voor mensen met een beperking – was in 1995 in Argentinië iets absoluut nieuws. Het dagcentrum van de

burgervereniging Siluva was de eerste instelling in de stad Villa Elisa die hulp bood aan jongeren met een verstandelijke beperking en daarmee het sociale stigma doorbrak.

Levensverhalen

“Dertig jaar geleden waren er in Villa Elisa geen dagcentra voor jongeren met een verstandelijke beperking. Velen van hen bleven alleen, ver-

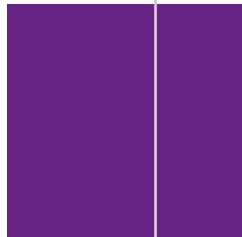
borgen, in huis. In het begin haalden we ze elke dag met de auto op om ze een plekje te geven waar ze konden opgroeien, zich konden ontplooiën en vriendschappen konden sluiten. Zo boden we aan de gezinnen opvang aan, we hielpen hen bij

het verkrijgen van uitkeringen en het laten gelden van hun rechten. Gelukkig heeft de samenleving vooruitgang geboekt op het gebied van de erkenning van rechten en het creëren van ruimtes voor mensen in deze conditie. Toch verwelkomt Siluva elke dag nieuwe deelnemers, vaak mensen die niet in andere instellingen worden opgenomen. En hier, in Siluva, vinden ze een omgeving waar ze zich op hun gemak voelen.

Het oplossen van complexe en moeilijke situaties is altijd ons belangrijkste doel geweest, ook in economisch moeilijke tijden.”

TAGS

BEGELEIDING GEDETINEERDEN
OPVANG MIGRANTEN
INTERCULTURELE DIALOOG
SOCIALE INCLUSIE
VREDE RECHTEN
VRIJWILLIGERSWERK

Begeleiding bij de Fazenda da Esperança

Waar: Argentinië, Carhué (Buenos Aires)

Direct begunstigden: 30/40 jongeren per jaar met drugs-/alcohol-verslaving en andere problemen; 180/190 mensen die hulp krijgen; contact met 700 leerlingen op scholen (bewustmakingsacties).

Fazenda da Esperança is een project dat voortkomt uit een charisma van de r.k. Kerk. Het bevordert de rehabilitatie van mensen met een verslaving door een verandering in levensstijl. *“Met een team van de Focolarebeweging van Salliqueló, Pigüé en omgeving begeleiden we het institutionele leven en dat van ‘degenen die onderweg zijn’ met verschillende projecten en activiteiten (dagen in de spiritualiteit van eenheid, straatvoetbal/voetbal met waarden, sociaaleconomische ondersteuning, integratie en begeleiding in de ‘Groepen van Levende Hoop’”.*

La Fazenda werd in 1983 in Brazilië opgericht door p. Hans Stapel en Nelson Giovannelli en heeft nu centra in verschillende landen. De focolares, indien aanwezig, zijn vaak animatoren in de frontlinie, die de geest ervan delen.

**Focolare in de
Fazenda
van Esperança
di Guaratinguetá**

Straatvoetbal/voetbal met waarden ontstaat in de Fazenda de la Esperanza van Carhué, dankzij een jongen die aan het einde van zijn herstelprogramma (van een jaar) een groep vrijwilligers heeft geholpen die ervan droomden een sportproject op te zetten.

Sociaal Medisch Centrum (CMS)

Waar: Ivoorkust, Man

Direct begunstigden: 663 kinderen van 0 tot 4 jaar; 686 kinderen van 5 tot 14 jaar; 503 jongeren van 15 tot 24 jaar; 2.460 jongeren en volwassenen van 25 tot 49 jaar; en 3.253 volwassenen van 50 jaar en ouder

Deze zorginstelling, die in 1998 als medische hulppost begint, maakt een existentiële sprong tijdens het burgerconflict in de regio. Het is 2002 en in de stad Man is het ziekenhuis gesloten. De Mariapoli Victoria probeert tegemoet te komen aan de noden van de vluchtelingen – van de verschillende etnische groepen – en de inwoners van de stad Man. In de frontlinie een Spaanse arts van de Focolarebeweging die ervoor gekozen heeft het land niet te verlaten. Het vertrouwen groeit, en momenteel zijn er in het

centrum ook artsen en verpleegkundigen uit de omgeving in dienst. Aangeboden diensten: medische consulten, verpleegkundige zorg, klinische observatie, laboratorium voor biologische analyses, apotheek, revalidatie, oogheelkunde, cardiologie, elektrocardiogram (ECG), echografie, screening en behandeling van HIV. Onlangs is een nieuwe vleugel geopend met 15 bedden voor nachtopvang.

Aan het Medisch Sociaal Centrum is ook het Voedingscentrum verbonden (zie pag. 52).

Woongemeenschap voor zwangere vrouwen en moeders met zorg voor kinderen en een opvoedingsgemeenschap voor minderjarigen Chiara Luce

Waar: Italië, Lecce

Direct begunstigten: ongeveer 50 personen zijnde moeders met kinderen en minderjarigen

www.salentopportunita.it/comunita-chiara-luce

Vanaf het begin een beschermende omgeving bieden die rijk is aan betekenis vanuit relationeel oogpunt: de gemeenschap Chiara Luce wil een plek zijn van zorg en bescherming, een leefruimte waar iedereen individuele opvang kan vinden. De gasten van het centrum zijn moeders met kinderen uit gebroken gezinnen, of minderjarigen die worden begeleid door de sociale dienst of de jeugdrechtsbank.

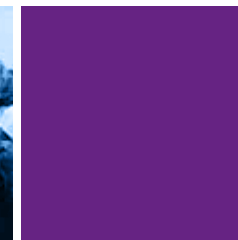
De kwaliteit van de opvang staat centraal, respect en erkenning van de persoon met zijn rijke en soms zo pijnlijke innerlijke wereld, van mensen met een 'moeilijk' persoonlijk en familiaal verleden.

Zia Angelina Health Centre

Waar: Oeganda, Namugongo (Kampala)

Direct begunstigten: 49.052 personen geholpen in een verzorgingsgebied van 62.165 personen

Het medisch centrum, gelegen nabij het heiligdom van de Oegandese Martelaren, staat onder auspiciën van het Uganda Catholic Medical Bureau en werkt samen met het ministerie van Volksgezondheid. Het is sinds 2000 actief en laat zich bij het beheer van de voorziening inspireren door de principes van de Economie van Gemeenschap. Aangeboden diensten: opvang en hulp aan poliklinische patiënten, opname van ernstig zieke patiënten, prenatale en postnatale kraamzorg, laboratorium, tandheelkunde, radiologie (röntgenfoto's en echografieën), apotheek, diensten voor HIV en tuberculose, consulten, immunisatieprogramma's, bewustmakingsprogramma's in de parochies, deelname aan gezondheidsdagen en bijstand aan pelgrims.

DUURZAME GEMEENSCHAPPEN

**Wanneer je, dat wat het uitschot van de maatschappij was
weer hebt opgetild, geholpen, verlicht
en tevredengesteld, dan heb je de fundamenteen gelegd
voor de bouw van de nieuwe stad.**

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 11:

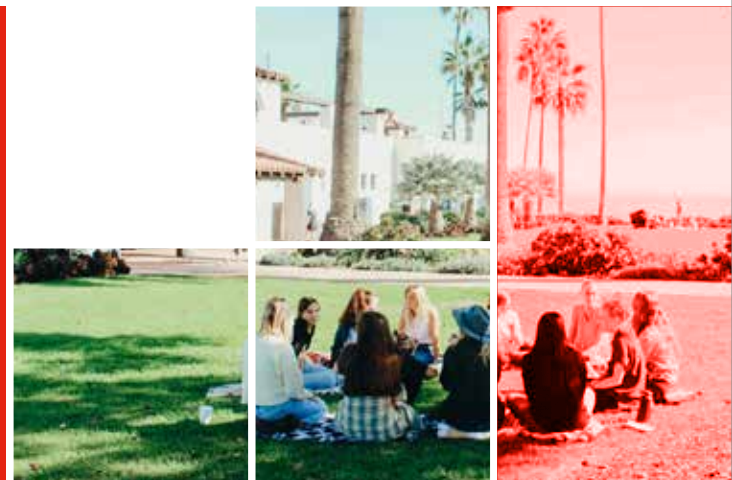
Duurzame steden en gemeenschappen

Laudato si':

Onderwijs en integrale vorming;
Communicatie, cultuur en schoonheid;
Participatie en actief burgerschap;
Zorg voor ons gemeenschappelijk huis

Fratelli tutti:

Niemand kan in afzondering het leven
tegemoet treden

Focolare Centre for Unity

Waar: Groot-Brittannië, Welwyn Garden City

Het 'Focolare Centre for Unity' in het Verenigd Koninkrijk is een centrum voor spirituele vorming, oecumenische dialoog en opvang.

Het biedt ruimte voor bijeenkomsten, retraites, culturele en educatieve evenementen en ontvangt religieuze groepen, overheidsinstanties en verenigingen. In 2024 organiseerde het een grote oecumenische kunsttentoonstelling, 205 evenementen voor lokale groepen, ondersteuning voor Oekraïense vluchtelingen en milieuactiviteiten. Het is een concreet voorbeeld van dialoog en eenheid tussen verschillende gemeenschappen.

Concrete activiteiten: energiebesparing (ledverlichting, minder papiergebruik), recycling, minder voedselverspilling, keuze voor een ethische bank, onderhoud van groene ruimtes binnen en buiten. Organisatie van voorlichtingsbijeenkomsten over ecologie en duurzaam gedrag.

Dialog Hotel Eckstein

Waar: Zwitserland, Baar

Het Dialoghotel Eckstein, dat in 1976 als ontmoetingscentrum werd opgericht, is vandaag meer dan een hotel: het is een plek voor ontmoetingen en relaties, een duurzame structuur die gezinnen, jeugdgroepen, religieuzen en leken verwelkomt. De roeping ervan is geworteld in het charisma van eenheid, waardoor het een ruimte is waar inclusie, dialoog tussen culturen en zorg voor het milieu zich vertalen in concrete ervaringen van broederschap. Het is het eerste hotel in het kanton Zug dat de certificering "Swisstainable – leading" heeft gekregen, een teken van een engagement dat in overeenstemming is met de waarden van de Focolare-beweging.

De keuken biedt vooral regionale, seizoensgebonden en zelfgemaakte Zwitserse producten. Er zijn geen bananen, maar wel appels en abrikozen, en in plaats van sinaasappelsap is er bij het ontbijt lokaal geproduceerd appel- en druivensap. Het hotel neemt deel aan het OK-GO-initiatief van de Zwitserse Vereniging zonder Belemmeringen. De oude eetzaal is omgevormd tot een modern, aantrekkelijk restaurant met goede akoestiek.

Voor de geluidsabsorberende panelen aan het plafond is gerecycled PET gebruikt. Ook de scheidingswanden in de zaal en het tafellinnen zijn van hetzelfde materiaal gemaakt.

Loppiano Experience

Internationaal Focolarestadje

Waar: Italië, Loppiano

Direct begunstigten: 15.240 bezoekers (2024); vaste bewoners zijn: jongeren, gezinnen, kinderen, religieuzen, godgewijde personen, seminaristen, priesters

Een bezoek of verblijf in Loppiano kan een diepgaande invloed hebben. Deelnemers beleven vaak een periode van bezinning op hun leven en herontdekken spirituele en relationele waarden die hen inspireren tot authentiekere keuzes. De ervaring van het gemeenschapsleven bevordert zelfkennis, persoonlijke groei en het opbouwen van broederlijke relaties gebaseerd op respect en wederzijds luisteren. Bovendien wordt er een bredere kijk op het algemeen belang en sociale verantwoordelijkheid geboden, waardoor een concrete en bewuste inzet in de eigen leefomgeving wordt gestimuleerd.

Levensverhalen

“Het interdisciplinair karakter van de cursussen van het Universitair Instituut Sophia was fascinerend. Je ziet de persoon in zijn geheel” (student).
“Nu ik naar huis terugkeer, wil ik

de Gulden Regel (‘Doe voor anderen wat je zou willen dat voor jou wordt gedaan’) echt naleven. Hier heb ik gezien hoe dat concreet in zijn werk gaat” (scout). “Ciro's ervaring heeft veel indruk op me gemaakt, zijn zorg voor afgedankt materiaal, en zijn realisaties die verloren dingen nieuw leven geven. Weer thuis wil ik me richten op de afgedankte mensen die ik elke dag kan tegenkomen” (middelbare scholier). “Ik heb een nieuw gevoel van gemeenschap ontdekt. Hier is alles ruim, inclusief, het omvat een hele stad. Ik zie alles, mensen en dingen vanuit een nieuw perspectief” (een lerares). “Hier is een probleem een vertrekpunt en een mogelijkheid van ontmoeting” (een volwassene). “Loppiano is echt een ‘stukje paradijs’. Vooral jongeren doen hier een ervaring op van levend Evangelie, dat hen in staat stelt om op een opbouwende, open en evangelische manier relaties aan te gaan met hun naasten, op hun werk en in hun familie” (een catechiste). “De ervaringen van het geleefde Evangelie helpen om onszelf en de mensen om ons heen te veranderen” (een bejaarde). “Hier aangekomen hadden we het gevoel dat we in het ver-

leden waren beland. Loppiano ligt op het platteland. We vertrekken met de overtuiging dat we in de toekomst zijn geweest” (officiële delegatie van afgevaardigden van het Zuid-Koreaanse parlement).

Mariapoli Lia – Focolarestadje

Waar: Argentinië, O'Higgins

Direct begunstigden: *ongeveer 90 permanente bewoners en 36 jongeren die er tijdelijk verblijven voor de projecten van het focolarestadje; scholen, religieuze gemeenschappen, gezinnen; er zijn hier 12 landen vertegenwoordigd.*

Het vormingsprogramma voor jongeren is niet alleen studie: het is een traject dat de diepste vragen raakt – identiteit, roeping, zin van het leven – en hen voorbereidt om opbouwers te zijn van dialoog. Leven, werk, studie en samenleven versmelten tot een dagelijkse ervaring die het charisma van Chiara Lubich vertaalt in concrete daden en mensen vormt die in staat zijn om te denken en te handelen in het teken van universele broederschap. Hier is diversiteit geen obstakel, maar een rijkdom: de ander, zijn cultuur en zijn geschiedenis te leren kennen wordt een gelegenheid om eenheid in verscheidenheid te ervaren.

De vruchten zijn zichtbaar: veranderde levens, moedige keuzes, beslissingen om zich aan God en anderen te wijden. Elk jaar helpt een participatief evaluatiesysteem met de begeleiders om te groeien op drie belangrijke gebieden: werk, theoretische vorming en gemeenschapsleven. Ook volwassenen werken mee door advies en vergaderingen, om samen na te denken over de betekenis van het focolarestadje en nieuwe perspectieven te definiëren.

Een team van deskundigen en docenten begeleidt de jongeren met een integrale vorming die spirituele, antropologische, sociale en culturele aspecten combineert, aangevuld met workshops over de uitdagingen van onze tijd. Het is niet alleen een leertraject, maar een ervaring die je leven verandert.

Mariapolicentrum “De Pelikaan”

Waar: Uruguay, Montevideo

Het Mariapolicentrum "De Pelikaan" is omgevormd van een evenementencentrum tot een residentie voor studenten uit Uruguay en andere landen. Het biedt een familiale, vormende en interculturele omgeving met gemeenschapsleven, gedeelde inzet, spirituele begeleiding en een hoofdrol voor jongeren. Het biedt ook ruimte voor vormingsactiviteiten en evenementen die openstaan voor de omgeving.

“Zeven jaar geleden is onze notenplantage biologisch gaan produceren, en na de pandemie hebben we acht percelen van een agro-ecologische moestuin voor educatieve doeleinden opgezet. We maken deel uit van het netwerk 'Laudato si', evenals van het netwerk van agro-ecologische boeren en dat van Agro-ecologie van Uruguay. In de jaren 2023-2024 heeft het educatief-ecologische project 'EL PELÍCANO CREA' workshops aangeboden voor basisschoolkinderen over moestuinen, milieueducatie en het herkennen van vogels en planten in het centrum. Er worden momenteel educatieve panelen voorbereid, en een route om bomen te herkennen. Er zijn enkele bomen geplant om de inheemse flora te behouden.

OMGEVING EN SCHEPPING

Hij heeft de sterren gemaakt
en bepaalt het lot van de eeuwen.

**Duurzame Ontwikkelings
doelstelling (SDG) 12:**
Verantwoorde consumptie
en productie

**Duurzame Ontwikkelings
doelstelling (SDG) 13:**
Klimaatactie

**Duurzame Ontwikkelings
doelstelling (SDG) 15:**
Leven op het land

**Duurzame Ontwikkelings
doelstelling (SDG) 6:**
Drinkwater en sanitair

**Duurzame Ontwikkelings
doelstelling (SDG) 7:**
Betaalbare en duurzame
energie

Laudato si': Contemplatie
van de schepping; een
gemeenschappelijk
antwoord op de sociale en
milieucrises

Fratelli tutti:
Alles is met elkaar
verbonden.
Pandemieën en rampen in de
geschiedenis

“We willen de ecologische duurzaamheid van onze structuren en activiteiten nader bezien” ... “We willen een milieubewustzijn vormen dat leidt tot een meer duurzame levensstijl”.

Tijdens de Algemene Assemblee van 2021 is de Focolarebeweging de verbintenis aangegaan van een **ecologische omschakeling**. Hieruit is het Focolare EcoPlan ontstaan, een ecologisch plan binnen onze gemeenschappen om veranderingen door te voeren en het leven en de activiteiten duurzamer te maken: de concretisering in deze Gemeenschapsbalans 2024 kunnen voor het merendeel ook in dit licht worden gelezen. In dit hoofdstuk proberen we transversaal ons antwoord te laten zien op de schreeuw van de schepping, van de armen en van de nieuwe generaties, in het besef dat het niveau van milieubewustzijn van land tot land verschilt en dat de voorgestelde acties moeten worden begrepen in hun sociaal-culturele context.

Aandacht voor het milieu wordt een integraal onderdeel van educatieve activiteiten, vorming en onderwijs. In Argentinië zijn er bij de stichting Siluva **recyclingsactiviteiten** gepromoot onder jongeren en hun families, en eerlijk gebruik van elektriciteit; De Mariapoli Lia wordt aan kinderen die haar bezoeken gepresenteerd als een lopend ecologisch project. Er wordt een bezoek gebracht aan de fofovoltaïsche installatie en het recy-

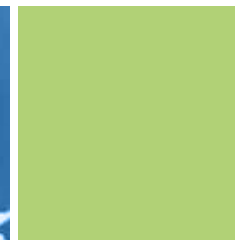
TAGS

ECOLOGISCHE LANDBOUW
MILIEU-EDUCATIE
HERNIEUWBARE ENERGIE
AFVALBEHEER
DUURZAME PRODUCTIE
DUURZAME ONTWIKKELING
ECOLOGISCHE TRANSITIE

clingcentrum en er worden praktische werkzaamheden verricht, afgewisseld door momenten van innerlijke bezinning op basis van Laudato si'. De afgelopen tien jaar is er een Ecologische Beurs georganiseerd, een ruimte voor de verspreiding en presentatie van ecologische projecten in Zuidelijk Zuid-Amerika en in Buenos Aires.

In het **Mariapoli Centrum van Paraguay** zien we initiatieven tot vermindering van het

gebruik van plastic, het scheiden en recyclen van afval, het voorkomen van voedselverspilling tot het project ‘Geen Afval’, waarbij de hele wijk betrokken is. Onlangs heeft de gemeente samen met een bedrijf de campagne ‘Riciclato’ gelanceerd voor studenten, om voorwerpen te recyclen en om te zetten in grondstoffen voor nieuwe producten: met 689 kilo ingezameld materiaal stond het Mariapolicentrum bovenaan de ranglijst. Ook in het **voedingscentrum en kinderdagverblijf Arcobaleno in Oeganda** is milieueducatie geïntegreerd in het onderwijsprogramma. In de **timmerwerkplaats van Cainta in de provincie Rizal, Filippijnen**, omvat het opleidings-

programma lessen over huishoudelijk beheer, veilig werken met machines en veiligheid en milieu. Het **P. Quintard Centrum in Goma, Democratische Republiek Congo**, biedt vorming op het gebied van goede landbouwpraktijken en duurzame ambachten.

Afvalverwerking: in het *Medisch Centrum Zia Angelina* in Oeganda wordt niet-medisch afval verbrand in een goed gebouwde verbrandingsoven, terwijl medisch afval wordt opgehaald en naar een aangewezen afvalverwerkingslocatie gebracht. In het kader van het initiatief 'Greening Africa Together' werkt NASSO samen met de Ndejje University en de Uganda Martyrs University om oplossingen voor afvalbeheer te ontwikkelen en alternatieve energiebronnen zoals briketten (vaste biobrandstoffen) te promoten. Deze samenwerkingsverbanden steunen onderzoek en praktische oplossingen om de impact op het milieu te verminderen en tegelijkertijd de ontwikkeling van de gemeenschap te bevorderen. De vereniging CASOBU in Burundi organiseert cursussen over het omgaan met huishoudelijk afval en bevordert het bewustzijn van hygiëne en sanitaire voorzieningen. Ze zet zich ook in voor de bescherming van grondwater door de bouw van ecologische toiletten en leert gemeenschappen hoe ze humane mest veilig en zonder gezondheidsrisico's kunnen gebruiken. Het composteren van landbouwafval en het recyclen van organisch materiaal wordt ook bevorderd in het Centro P. Quintard in Goma.

Familiemoestuinen, gemeenschappelijke tuinen en schooltuinen zijn aangelegd in het Centro Educativo Fiore in Guatemala, bij de Fundación Unisol in Bolivia, bij de Scuola Sol Naciente in Colombia en bij het Progetto Accoglienza in de staat Pará in Brazilië. Er zijn recyclingworkshops, een stadstuin en milieueducatie bij het **Centro de Atención Integral Hornos – Las Águilas** in Mexico; in Loppiano biedt de Ring Laudato si' meditatieve parcoursen aan in de natuur, waarbij het Toscaanse landschap ten volle tot zijn recht komt.

Energieverbruik en omschakeling naar fotovoltaïsche energie: installatie in de Mariapoli Lia en in de drie focolarestadjes in Brazilië, in de Mariapoli El Diamante in Mexico en in het Mariapolicentrum De Hoeksteen in Baar, Zwitserland, waar na een energieanalyse werd besloten om het dak te isoleren en een fotovoltaïsch systeem te installeren; Bovendien is ervoor gekozen om geen airconditioning in de kamers te installeren, maar ventilatoren; in het Mariapolicentrum Luminosa in Madrid, Spanje, is naast de installatie van zonnepanelen ook het verwarmingssysteem vervangen en zijn de muren geïsoleerd om het energieverbruik te verminderen; ook zijn er projecten voor de omschakeling naar fotovoltaïsche energie in Brazilië en de Filippijnen.

Een **agro-ecologisch project in Maceiò, Brazilië**, wordt tot een ervaring van menselijke vooruitgang met de boerenfamilies van de nederzetting Zumbi dos Palmares, een landelijk gebied in de gemeente Branquinha.

Ongeveer 20 gezinnen (100 personen) hebben autonomie en

een betere levenskwaliteit bereikt dankzij agro-ecologische landbouw zonder pesticiden, cursussen in de productie van versnaperingen en vruchtensap, ambachten en bijenteelt, evenals leiderschap en ondernemerschap. Er is ook een agro-ecologische vereniging opgericht, die nu een referentiepunt is in de regio. Drie van deze gezinnen bezitten modelpercelen – die bezocht worden voor onderwijs en ecotoerisme – en zijn voortrekkers op de biologische beurzen van UFAL en de Piazza del Centenario. Hun gezinsinkomen is met ongeveer 80% gestegen.

Vermindering van het gebruik van plastic: naast campagnes in verschillende landen voor recyclingactiviteiten, zijn in Crotone (Italië) (Ostello Casa di Chiara, dat onderdak biedt aan vrouwen die het slachtoffer zijn van misbruik, Oekraïense vluchtelingen en kleine gezinnen) drinkwaterzuilen geïnstalleerd die rechtstreeks op het waternet zijn aangesloten.

In Vibo Valentia (Italië) neemt de vereniging 'Samen voor het algemeen belang' deel aan initiatieven om het bewustzijn voor de zorg voor het milieu te vergroten, zoals het schoonmaken van verschillende wegen langs de lokale toeristische route. Ook de Oostenrijkse vereniging *Jugend für eine geeinte Welt* draagt bij aan het behoud van het milieu en de schepping door ecologische en duurzame praktijken in haar activiteiten te integreren.

Kunst en cultuur: ook muziek wordt een krachtig middel om de ecologische ommekeer te communiceren. Gen Verde heeft een aantal nummers gecomponeerd die zijn opgenomen in de tour **Start Here and Now, Turn Around** (2020) en **Uirapuru** (2015).

De band **Gen Fuoco uit Goma, Democratische Republiek Congo**, bezingt in haar liederen de schoonheid van de natuur, ecologische verantwoordelijkheid en respect voor de schepping. Een lied uit 2024 roept landen op om zorg te dragen voor het milieu, terwijl er een album is voor 2025 dat speciaal aan dit thema gewijd is.

De uitgeverij **Ciudad Nueva** (Argentinië) wijdt een maandelijkse rubriek aan ecologie, onder redactie van EcoOne (het netwerk van Focolare-professionals die zich inzetten voor de ecologische zaak), om het bewustzijn en respect voor het milieu te vergroten. **NetOne Cono Sud** zet zich in voor de verspreiding van ecologische thema's met positieve verhalen over klimaatverandering en de inzet van jongeren. **Focolare Media**, een Noord-Amerikaans project met culturele impact, heeft dit thema onder de aandacht gebracht tijdens evenementen zoals A Hearth for the Human Family (2024, Texas, VS) en is een reflectie gestart over het verband tussen media, milieu en spiritualiteit.

Zuurstof voor de planeet: "Go Green" was een evenement dat werd georganiseerd voor de kinderen van het Ilanthalir-tehuis (India, Tamil Nadu) en andere Ilanthalir-centra, met als doel hen bewust te maken van het belang van milieubescherming en het behoud van natuurlijke hulpbronnen. Tijdens het evenement werd de aandacht gevestigd op het gevaar en de oorzaken van opwarming van de aarde, gevolgd door het **planten van jonge bomen**. In de kleuterschool Arcobaleno (Namugongo, Oeganda) is het planten van bomen een educatieve activiteit om kinderen van jongs af aan milieubewustzijn bij te brengen.

NASSO Oeganda, sociaaleconomisch programma: vorming op het gebied van agrovoeding en stadslandbouw; de begunstigten leren milieuvriendelijke teeltmethoden. Centrum P. Quintard, Goma: goede landbouwpraktijken maken het mogelijk de bodemvruchtbaarheid te behouden, chemische pesticiden te verminderen en waterverontreiniging tot een minimum te beperken.

Mariapoli Lia

“Sinds 2015 hebben we ons tot doel gesteld om een ecologisch focolarestadje te worden. Op het gebied van energie bevorderen we duurzame gewoonten en hernieuwbare technologieën om onze afhankelijkheid van niet-hernieuwbare bronnen te verminderen. Dankzij een fotovoltaïsche installatie zijn we meer energie-zelfvoorzienend en verkleinen we onze ecologische voetafdruk. Onze bewoners zijn aanzienlijk meer ecologisch bewust geworden. Door bijeenkomsten, workshops en gemeenschapsactiviteiten hebben we het milieubewustzijn bevorderd en een duurzamere en milieuvriendelijkere levenswijze gestimuleerd. Dankzij gescheiden afvalinzameling is de hoeveelheid afval die naar de stortplaats wordt gebracht tot een minimum beperkt en er zijn composters geplaatst bij elk huis. Er is een afvalverzamelplek geopend van waaruit de materialen vervolgens worden gedistribueerd om te worden verwerkt en/of gerecycled. Er is een landbouwtransitie gaande om milieuvriendelijkere en duurzamere praktijken in te voeren. In kleine agro-ecologische bedrijven bevorderen we het gebruik van milieuvriendelijke teeltmethoden. Dit proces willen we voortzetten om onze middelen beter te benutten.”

Het vormingsprogramma van Pag-asa tot leiderschap en maatschappelijke verantwoordelijkheid omvat sessies over milieurechtvaardigheid en de rol van jongeren bij de bescherming van de schepping. Studenten denken na over klimaatcrisis, afvalbeheer en de ecologische impact van menselijke keuzes, in overeenstemming met de oproep van paus Franciscus in de *Laudato si'* om beschermers van de schepping te worden.

Duurzame hulpoperaties: via de programma's Hero-han (Held) en PAGtulong (Hulp) zorgt Pag-asa ervoor dat er bij de hulp en wederopbouw na tyfoons rekening wordt gehouden met de ecologische context: duurzaam gebruik van materialen waar mogelijk; zo min mogelijk afval tijdens transport; wederopbouw van woningen in veiligere gebieden.

Gezondheidsprogramma's die hygiëne en milieubewustzijn bevorderen: preventie door persoonlijke hygiëne, het gebruik van schoon water, ontsmetting en omgaan met huishoudelijk afval.

Milieuvriendelijke partnerschappen en evenementen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO): minimaal gebruik van plastic bij distributie van voedsel en geschenken; donatie van herbruikbare materialen en benodigdheden; inzet van vrijwilligers bij de schoonmaak tijdens het op- en afbouwen van evenementen.

Waarden van eenvoud en zorg voor de schepping: Pag-asa promoot een levensstijl gebaseerd op eenvoud, dankbaarheid en verantwoord consumeren onder studenten en hun families.

Waardige woningen na rampen: het Herohan-programma geeft de voorkeur aan wederopbouw boven herhuisvesting om de samenhang binnen de gemeenschap te behouden. Structuren worden versterkt om weerstand te bieden bij toekomstige stormen en ter aanpassing aan de klimatologische omstandigheden.

**Focolari
EcoPlan**

**Greening
Africa
Together**

Pag-asa Social Center, Tagaytay, Filippijnen

Hoewel Pag-asa (Hoop) wat betreft milieu aan het begin staat, legt het de basis voor een meer duurzaam, veerkrachtig en door de gemeenschap geleid antwoord op de klimaatverandering.

Werken met generatieve kracht

*Interview met **Juan Esteban Belderrain***

Juan Esteban Belderrain, een Argentijn die woont in São Paulo in Brazilië, houdt zich bezig met internationale ontwikkelingssamenwerking.

Hij coördineert sociale investeringsprogramma's en ondersteunt netwerken en projecten op het gebied van onderwijs, mensenrechten, ecologische duurzaamheid en interculturele dialoog. Hij werkt samen met maatschappelijke en kerkelijke organisaties en lokale gemeenschappen om het algemeen belang en systemische veranderingen ten gunste van de meest kwetsbaren in Latijns-Amerika te bevorderen.

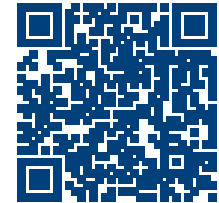
Wat zijn de kenmerken van de sociale en educatieve actie die u hebt bestudeerd en begeleid en die zijn wortels heeft in de spiritualiteit van de Focolarebeweging?

Wat het meest opvalt, is de generatieve kracht van de initiatieven die geïnspireerd zijn door het charisma van eenheid. Ze komen niet voort uit een strategie, maar uit een radicale keuze voor een evangelisch leven. De eerste wortel is concrete liefde, beleefd in extreme omstandigheden.

Het is niet alleen een nood lenigen, maar het concreet maken van een spiritualiteit die luistert naar de schreeuw van de geringsten en van de aarde, die wonden ziet en zich erdoor laat bekeren, die niet zozeer hulp verleent maar transformeert, waarbij wederzijdse erkenning de weg opent voor gedeelde bevrijding.

De Economie van Gemeenschap

komt voort uit een idee dat Chiara Lubich in mei 1991 in São Paulo lanceerde. Ze betrok daarbij ondernemers, werknemers, leidinggevendenden, consumenten, spaarders, burgers, wetenschappers en economische actoren, die zich allemaal op verschillende niveaus inzetten voor het bevorderen van een economische praktijk en cultuur die gebaseerd is op gemeenschap, gratuiteit en wederkerigheid, door een alternatieve levensstijl voor te stellen en na te leven als alternatief voor de dominante kapitalistische levensstijl.

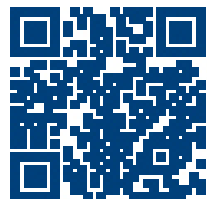

Daarom is een tweede onderscheidend kenmerk het opbouwen van diepe relaties. In deze initiatieven wisselen de rollen van geveer en ontvanger continue. Er ontstaat een gemeenschap waarin iedereen actief betrokken is, en medeverantwoordelijk voor de verandering. Deze benadering verschilt sterk van modellen die gebaseerd zijn op de dialectische tegenstelling tussen categorieën – wie helpt en wie geholpen moet worden, wie kennis bezit en wie niet, wie macht heeft en wie niet – en die, ondanks goede bedoelingen, uiteindelijk sociale conflicten in de hand werken. Het sociale handelen dat voortkomt uit het charisma van de eenheid elimineert conflicten niet, maar doorbreekt ze en creëert gemeenschap daar waar verdeeldheid heerst.

Ten slotte zijn deze initiatieven niet geïsoleerd. Ze proberen in netwerk te groeien, voeden zich met het ‘wij’ en zijn gebaseerd op het vertrouwen dat de menselijke band, wanneer die een radicale en authentieke liefde is, het onmogelijke mogelijk maakt. Het is geen kwestie van strategieën, maar van geloof en coherentie.

Politieke beweging voor de eenheid

Een internationaal laboratorium voor politiek werk tussen politici op verschillende institutionele niveaus, in verschillende politieke partijen en bewegingen, diplomaten, ambtenaren, politicologen, actieve burgers, jongeren die geïnteresseerd zijn in het leven van hun stad en in grote mondiale kwesties, en iedereen die zijn rechten en plichten wil uitoefenen om bij te dragen aan het algemeen belang.

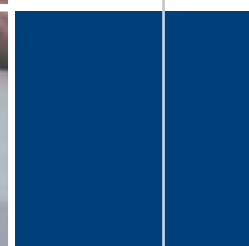
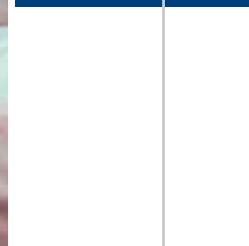
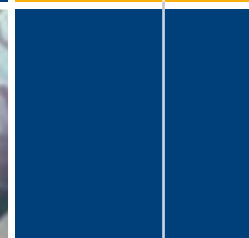
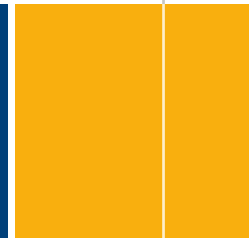
Welke verandering heeft u dankzij deze initiatieven bij mensen en in de samenleving waargenomen? Hoe denkt u dat deze verandering kan worden herkend of gemeten?

In de sociale werken die geïnspireerd zijn door het charisma van de eenheid, kunnen we diepgaande veranderingen in het leven van mensen waarnemen: echte, zichtbare veranderingen in zeer uiteenlopende contexten. Mensen die hun waardigheid herontdekken, banden herstellen, weer willen bijdragen aan de samenleving. Deze impact is waardevol en onmisbaar, geeft nieuwe hoop en zet vaak onderbroken menselijke processen weer in gang.

Maar ik geloof dat er nog een veel groter potentieel bestaat dat verdient om ontwikkeld te worden. Sociale projecten kunnen een meer structurele impact hebben als ze beter aansluiten bij twee fundamentele initiatieven van het charisma van eenheid: de Economie van Gemeenschap en de Politieke beweging voor de Eenheid. De EvG en de MPPU zijn de kanalen die aan deze lokale ervaringen de mogelijkheid bieden om door te dringen in de economische en politieke systemen, zodat ze niet beperkt blijven tot kleine territoriale reacties. Het zijn instrumenten voor systemische projectie, die ervoor zorgen dat de initiatieven ook motoren van culturele, structurele en institutionele verandering worden.

Aan de andere kant profiteren ook de EvG en de MPPU enorm van het directe contact met de sociale initiatieven. Deze helpen hen om verankerd te blijven in de concrete realiteit, om de echte prioriteiten te onderscheiden en om hun agenda's af te stemmen op de diepere wonden van onze samenlevingen.

Om de transformatie te herkennen, is dus een dubbele blik nodig: de veranderingen in het leven zien en tegelijkertijd de signalen van verbinding met een bredere horizon onderscheiden. Wanneer deze netwerken sterker worden, begint wat perifeer leek invloed uit te oefenen op het centrum. En de marge wordt een plaats van ontdekking.

BROEDERSCHAP

**Verruim vervolgens je blik en zeg tegen iedereen
dat elke naaste, rijk of arm, mooi of lelijk,
bekwaam of onbekwaam, Christus is die voorbijgaat.**

**Duurzame Ontwikkelings Doelstellingen
(SDG) 1: Geen armoede**

Duurzame Ontwikkelings Doelstellingen G 5:
Gendergelijkheid
(empowerment van vrouwen)

Laudato si':
Algemeen welzijn, sociale ethiek, netwerk
van gemeenschap en verbondenheid

Fratelli tutti:
Het leven bestaat waar verbondenheid,
gemeenschap en broederschap bestaat

De ondernomen acties laten een gestructureerd en verantwoordelijk netwerk zien ter bevordering van menselijke waardigheid: voedselzekerheid, toegang tot water, bescherming van ontheemden, onderwijs, microkredieten, digitale en talige alfabetisering, inclusie van personen met een beperking, ondersteuning van gezinnen en minderjarigen in armoede, valorisatie van individuele vaardigheden, zonder discriminatie op basis van kaste of religie.

De gekozen aanpak beperkt zich niet tot sociale inclusie, maar is gericht op het creëren van betekenisvolle relaties, gebaseerd op solidariteit, empathie en broederschap. In deze context verandert behoefte in relatie en kwetsbaarheid in een gedeelde hulpbron, waardoor een dynamiek van wederkerigheid ontstaat die de opbouw van een geleefde broederschap bevordert.

Het doel van deze initiatieven is: mensen in kwetsbare situaties begeleiden naar economische en sociale autonomie, door passende instrumenten, gerichte middelen en vorming. Men wil de individuele en collectieve veerkracht versterken en actieve deelname aan persoonlijke en gemeenschapsontwikkeling bevorderen. Vanuit een perspectief van universele broederschap vertaalt dit engagement zich in concrete steun aan mensen in moeilijkheden en in het bevorderen van een cultuur van wederzijdse hulp.

TAGS

INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
MENSELIJKE ONTWIKKELING
SOCIALE INCLUSIE
ARMOEDEBESTRIJDING
VREDE EN RECHTEN
PREVENTIE PRIMAIRE
GEZONDHEIDSZORG
LOKALE ONTWIKKELING

“Generatoren” van gemeenschap: OPLA-rapport 2024

Er zijn wereldwijd nog steeds veel pijnsituaties die inmiddels in de vergetelheid zijn geraakt. Door de media, maar ook door mentale vermoeidheid, concentreren we ons op één ding tegelijk, en het conflict van vandaag doet ons dat van gisteren meteen vergeten. Zoals altijd zijn het de zwaksten, de mensen die in armoede leven, die de gevolgen hiervan ondervinden.

De EvG heeft in 2024 een bedrag van ongeveer 670.000 euro **geïnvesteed om acties, projecten en initiatieven te ondersteunen die gericht zijn op armoedebestrijding**. Deze gegevens zijn alleen die welke bij de EvG Internationaal bekend zijn. We weten echter dat er in veel delen van de wereld ondernemers, bedrijven en EvG-verenigingen zijn die rechtstreeks handelen om de armoede in hun eigen omgeving te bestrijden, zonder dat ze daarvoor noodzakelijkerwijs geld naar EvG Internationaal sturen. Mogelijk vertegenwoordigen de cijfers hier slechts een klein deel van alles wat er wordt gedaan!

Voor de projecten voor integrale menselijke ontwikkeling en noodsituaties bedroeg het geldbedrag ongeveer 380.000 euro voor projecten in Burundi, Ecuador, Syrië, Brazilië, Cuba, Turkije, Oekraïne, de Democratische Republiek Congo en Italië, en had het betrekking op onderwijs, gezondheidszorg, noodsituaties en microkredieten.

Dankzij de **individuele steun** van de verschillende EvG-actoren over de hele wereld werden **394 deelnemers** bereikt, uit **Latijns-Amerika, Afrika, Azië, Europa en het Midden-Oosten**.

Er werd ongeveer 290.000 euro geïnvesteed in de vorm van studiebeurzen, gezondheidszorg, ondersteuning bij het opstarten van inkomensgenererende activiteiten, verbetering van woningen en voeding.

En dat niet alleen! **Elke actie heeft een kettingreactie van wederkerigheid, broederschap en inzet** voor een betere wereld teweeggebracht, en dat gaat veel verder dan alleen economische hulp. In **Colombia** besloot een gezin dat steun had gekregen van de EvG om luiers en andere benodigdheden te kopen voor een ander gezin dat dat nodig had. In de **Democratische Republiek Congo** heeft een studente verloskunde haar hele groep overtuigd om niet toe te geven toen er een poging tot omkoping werd ondernomen. In India heeft een bejaard echtpaar andere mensen begeleid, zodat zij zich niet eenzaam zouden voelen.

Voor deze en vele andere verhalen kunt u terecht op **de speciale website van de EvG**.

Asociación Civil Nuevo Sol

Waar: Argentinië, Buenos Aires

Direct begunstigden: ong. 50 mensen, 300 kinderen en gezinnen

Indirect begunstigden: opvoeders, jonge vrijwilligers, lokale gemeenschappen

Nuevo Sol is al 20 jaar actief in kwetsbare wijken van Buenos Aires en bevordert sociale rechtvaardigheid en burgerschap via zijn vier gemeenschapscentra, gaarkeukens, naschoolse opvang en vorming. In 2024 heeft de organisatie meer dan 300 kinderen en gezinnen opgevangen en hen op een inclusieve en participatieve manier onderwijs, gezondheidszorg, sport en kunst aangeboden. De organisatie werkt met vrijwilligers, opvoeders en lokale netwerken.

Fundación Lucía

Waar: Argentinië, Rosario

Direct begunstigden: 30 kinderen van 6 tot 12 jaar; 20-25 jongeren en volwassen vrouwen; ong. 20 moeders; 50-60 buurtbewoners; 4-6 vrijwilligers per dag; 7-10 vrijwilligers betrokken bij beurzen

Fundación Lucía biedt opvang, vorming en steun aan gezinnen en kinderen in armoede in Rosario. Met educatieve, recreatieve, sportieve en culturele activiteiten worden gemeenschap, kansen en hoop gecreëerd in de meest kwetsbare wijken. Diepe relaties en gedeelde verantwoordelijkheid worden bevorderd en er wordt samengewerkt met publieke en private instellingen.

Levensverhalen

Een verhaal uit het atelier “Kunst en Leven” (Argentinië, San Miguel)

Mijn naam is Marta en sinds 2021 ben ik verantwoordelijk voor het atelier “Kunst en Leven”. Maar mijn verhaal met deze groep begon al veel eerder, toen ik samen met andere vrouwen uit de buurt als leerling deelnam. Kunstenaars en docenten stelden ons hun tijd en expertise ter beschikking en leerden ons tekenen, schilderen met acrylverf, borduren in Mexicaanse stijl en ook om voorwerpen creatief te recyclen. Na de pandemie wilde ik **iets terug doen voor wat ik gratis had ontvangen**. Ik sprak erover met een vrijwilliger van de stichting, die me aanmoedigde en steunde.

Twee moeders uit de buurt deden enthousiast mee. Met hen zijn we anderen gaan uitnodigen en langzaam maar zeker kreeg de groep vorm.

Vorig jaar namen 25 vrouwen – jongeren en volwassenen – twee keer per week drie uur lang deel aan de workshop. Het enthousiasme was voelbaar. We begonnen elke bijeenkomst met het gooien van een dobbelsteen met positieve boodschappen en waarden om na te leven, die we vervolgens in praktijk probeerden te brengen. Daarna deelden we ideeën, materialen, pensen en dromen. Onder het genot van een mate, typische drank van hier, spraken we over vreugde en verdriet. Deze ruimte was een kleine oase van schoonheid, creativiteit en broederschap geworden.

Fundación Por Igual Más

Waar: Argentinië, Córdoba

Direct begunstigten: 80 personen

www.porigualmas.org

Por Igual Más bevordert de volledige inclusie van personen met een beperking door vorming, communicatie, spiritualiteit en maatschappelijke betrokkenheid. De stichting heeft meege- werkt aan de oprichting van het Latijns-Amerikaanse netwerk voor interreligieuze samenwerking op het gebied van beperkingen (RELACID). Na drie jaar onderzoek en netwerkwerk is er nu een openbare lijst beschikbaar met meer dan 4.000 instellingen die zich in elke provincie en regio van Argentinië bezighouden met beperkingen.

Sociaalcentrum Roger Cunha Rodrigues

Waar: Brazilië, Manaus

Direct begunstigten: 160 kinderen en tieners

Indirect begunstigten: 50 gezinnen hebben deelgenomen aan tevredenheidsenquêtes

Al **30 jaar** actief in de gemeenschap van **Ouro Verde/Coroa- do, in Manaus**, met activiteiten voor **kinderen en hun gezin- nen in sociaal kwetsbare situaties**. Via het project Mesa Brasil wordt aan honderden mensen voedsel uitgedeeld dat anders zou worden weggegooid. Voor jongeren biedt het programma “Mijn toekomst plannen” concrete alternatieven voor margina- lisering. Het heeft al **78% van de deelnemers geholpen met de inschrijving voor stage- en leerling-programma's**, waardoor de deur naar een eerste baan werd geopend en de vicieuze cirkel van armoede werd doorbroken.

Met gepersonaliseerde schoolondersteuning zijn leermoeiijk- heden **met 60% afgenomen**, en met het leesproject is **bij 88% van de kinderen de liefde voor boeken opgewekt**.

Om geweld en het gebrek aan perspectief te bestrijden waar- mee veel jongeren te maken hebben, worden sportieve en cul- turele activiteiten georganiseerd die hun vrije tijd op een trans- formatieve manier vullen, naast het partnerschap met VEMEPA, dat resocialisatieprogramma's aanbiedt.

AACA

Waar: Brazilië, Recife

Direct begunstigden: 220 kinderen, 186 gezinnen

www.aacarecife.org

De Vereniging ter Ondersteuning van kinderen bevordert fundamentele en universele rechten – zoals gezondheid, onderwijs, voeding, sport, het recht om op te groeien in een gezin, vrijheid en menselijke waardigheid – voor kinderen zonder middelen en in een kwetsbare sociale situatie. Als werkterrein heeft de stichting al meer dan 30 jaar geleden gekozen voor de gemeenschap van het **eiland Santa Terezinha**, vroeger bekend als “**Eiland van de Hel**”, waar momenteel ongeveer 4.500 gezinnen wonen, met gemiddeld 5 inwoners per gezin.

De wijk waar zij actief zijn, is een van de meest gewelddadige, niet alleen in Recife, maar in de hele staat Pernambuco, en is bovendien een belangrijk distributiecentrum voor drugs voor de hoofdstad. De meeste kinderen van de gemeenschap bevinden zich in een risicovolle situatie en worden blootgesteld aan allerlei

vormen van uitsluiting en geweld, prostitutie, diefstal, drugs. Het aantal **moorden onder tieners is erg hoog**. Ze worden vaak door drugshandelaren **gerekruteerd voor distributieactiviteiten**, waardoor ze **op jonge leeftijd hun studie opgeven**. AACA voert daarom preventieve en educatieve acties uit die gericht zijn op sociale inclusie.

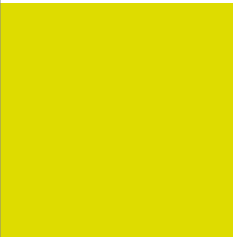
Ilanthalir

Waar: India, Tamil Nadu

Direct begunstigden: 274 kinderen; 280 vrouwen in zelfhulp-programma's; 70 meisjes/vrouwen in beroepsopleiding.

Indirect begunstigden: 202 kinderen.

Ilanthalir, opgericht in 1997 in Tiruchirappalli, bevordert het onderwijs en de empowerment van kansarme kinderen en vrouwen, zonder onderscheid van kaste of religie. In 2024 heeft de organisatie meer dan 800 begunstigden ondersteund door middel van educatieve activiteiten, beroepsopleidingen, programma's voor Dalit-vrouwen en milieu-initiatieven. Ze bevordert interreligieuze cohesie en werkt samen met lokale organisaties en ngo's om inclusie, waardigheid en duurzame ontwikkeling te bevorderen. Dalits zijn mensen die tot de laagste lagen van de Indiase samenleving behoren en die als kasteloos en 'onaanraakbaar' worden beschouwd. Ilanthalir richt zich specifiek op kinderen uit deze families.

CASOBU

Waar: *Burundi*

De vereniging werd in 2000 in Burundi opgericht om de door de burgeroorlog veroorzaakte armoede te bestrijden. Ze biedt basisdiensten aan kwetsbare gemeenschappen, met bijzondere aandacht voor kinderen, jongeren en vrouwen. Ze ontwikkelt projecten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, microkredieten, toegang tot water en ecologische duurzaamheid, en bevordert waardigheid, broederschap en interreligieuze solidariteit.

Levensverhalen

Tijdens de oorlog in Burundi van 1993 tot 2005, begon de armoede ook onder de leden van de Focolarebeweging in het land sterk voelbaar te worden. In deze situatie komen enkelen van hen samen en richten een vereniging op, in een poging elkaar te steunen en samen aan de materiële moeilijkheden het hoofd te bieden. Maar in een context die gekenmerkt wordt door geweld en instabiliteit, dreigen zelfs de meest genereuze initiatieven te verdwijnen. De activiteiten voor zelfontwikkeling, die met zoveel inzet waren opgezet, blijken kwetsbaar en worden al snel overspoeld door de chaos van het conflict.

Dan ontstaat er een nieuw, groter idee: **het is niet genoeg om elkaar te helpen, we moeten ons openstellen voor de hele samenleving. Want het hele Burundese volk lijdt, en solidariteit moet verder gaan dan de grenzen van de eigen gemeenschap.**

Zo is die eerste vereniging uitgegroeid tot een echte ontwikkelingsorganisatie, actief in de gemeenschappen, betrokken bij concrete projecten en samenwerkingen met andere actoren in het gebied, met één enkel doel: samen de extreme armoede in Burundi het hoofd bieden.

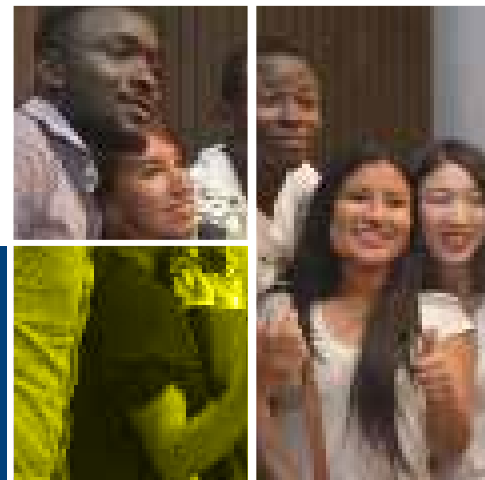
Associazione Arcobaleno ODV

Waar: *Italië, Milano*

Direct begunstigten: *700+ studenten; 150 gezinnen (voedselverdeling); niet-begeleide minderjarigen; jonge vrijwilligers*

www.associazione-arcobaleno.org

Sinds 1983 bevordert Associazione Arcobaleno de integratie van migranten in Milaan met taal-, computer- en cultuurcursussen en met voedselverdeling. De vereniging werkt samen met scholen en sociale diensten, ondersteunt niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en bevordert de interculturele dialoog. “Het vaderland van anderen liefhebben als het zijne” is de filosofie die ten grondslag ligt aan de vereniging.

NEST Mother and Child Welfare Center

Waar: *Pakistan*

Het centrum heeft als doel de toegang tot onderwijs te bevorderen voor gemarginaliseerde hindoeïstische en christelijke religieuze minderheden in Pakistan.

Levensverhalen

De meeste van onze kinderen komen uit gezinnen met een laag opleidingsniveau. Vaak zijn ze de eersten in hun familie die toegang hebben tot onderwijs, en zijn zij het die hun ouders leren hun naam te schrijven. Zij zijn ook de eersten die niet meer als straatvegers of in de huizen van rijke families hoeven te werken. Om zich in te schrijven op school is een geboorteakte en een huwelijksakte nodig, die veel gezinnen niet hebben. NEST biedt ondersteuning bij de administratieve procedures, waardoor gezinnen officieel als burgers door de staat kunnen worden erkend. Momenteel werken we met tien mensen in het centrum, waarvan er vier uit de wijk komen waarvoor wij werken. NEST is een veilige plek voor elk kind, waar het liefde, respect en een warm welkom vindt en de kans krijgt om een eigen persoonlijkheid te ontwikkelen. In het afgelopen schooljaar hebben vijf leerlingen hun studie afgerond. Twee van hen hebben al werk gevonden, terwijl een derde, die als tweede van zijn school eindigde bij de staatsexamens, verder wil studeren.

Gemeenschapscentrum El Horno las Águilas

Waar: *Mexico, Mexico-stad*

Direct begunstigden: *20 kinderen en hun families*

Indirect begunstigden: *onderwijsteam en parochiegemeenschap*

Ook dit verhaal begint met een liefdevolle blik: in 1984 ontdekt een meisje een woonwijk op een helling en besluit samen met een aantal gelijkgestemde vriendinnen steun te bieden door regelmatig naar deze wijk te gaan om met de mensen daar te zijn en voedsel, kleding en enkele basisvoorzieningen te delen. Het gemeenschapscentrum El Horno is vandaag een veilige plek voor kinderen en gezinnen in buurten met een hoog sociaal risico. Het biedt creatieve workshops, schoolondersteuning, vredeseducatie, ecologie en spiritualiteit. Het werkt samen met de parochie en de lokale gemeenschap en heeft een sterke educatieve, relationele en ecologische impact.

AMU

Actie voor een Verenigde Wereld

www.amu-it.eu

AMU is de NGO van de Focolarebeweging, opgericht in 1986 met als doel het bevorderen van integrale ontwikkeling, internationale samenwerking en een cultuur van broederschap, eenheid en mensenrechten. De organisatie is actief op vier ontwikkelingsgebieden: werk, gezondheid, onderwijs en noodhulp.

873 gerealiseerde projecten,

14 lopende projecten

294.000 begunstigden

bereikt in het afgelopen jaar

Myanmar

Evenement in Yangon voor de jongeren van het SAD-project, een tiernerkamp gericht op het bevorderen van “universele broederschap”. De sessie begon met de vraag aan de 25 deelnemers hoe universele broederschap kan worden beleefd. Daarna volgde een workshop waarin een papieren thermometer werd gemaakt, een instrument om de mate van liefde en respect tussen mensen te meten, een essentieel onderdeel van het bevorderen van universele broederschap.

AFN

Azione per Famiglie Nuove

Steun op Afstand (SAD)

De Focolarebeweging zet zich via de non-profitorganisatie Azione Famiglie Nuove (AFN) sinds de jaren '70 in voor de rechten van kinderen. Steun op afstand (voorheen adoptie op afstand) is één van de bekendste vormen hiervan. Er zijn meer dan 70 projecten in 46 landen die werken via een netwerk van lokale partners die de continuïteit en monitoring van de initiatieven garanderen, die 40.000 kinderen en hun families hebben bereikt. Een van de partnerorganisaties op dit gebied is AFAGO in Brasilia (www.afagodf.org), dat zich richt op drie hoofdgebieden: niet-formele educatieve activiteiten voor kinderen, begeleiding en ondersteuning van gezinnen, en het bevorderen van een cultuur van vrede geïnspireerd door de ‘kunst van het liefhebben’.

In 2024 vierde de organisatie haar **30-jarig bestaan** en nam ze actief deel aan de verschillende fasen van het **Genfest** met een vormingsprogramma voor kinderen, jongeren en gezinnen. SAD is ook actief in landen die politiek gezien bijzonder uitdagend zijn, zoals **Myanmar**, waar het project sinds 1995 actief is dankzij de toewijding van lokale contactpersonen, en momenteel 260 kinderen ondersteunt; of **Vietnam**, met 258 kinderen.

Vietnam

De kinderen kunnen nu lezen en schrijven, gaan om met leeftijdsgenoten en zwerven niet meer op straat, waardoor het risico op misbruik is afgenomen. Zoals een ouder mij vertelde, was er in zijn familie al drie generaties lang niemand die kon lezen en schrijven, maar dankzij deze school kunnen zijn kinderen en kleinkinderen nu naar school gaan.

Wat ons het meest stimuleert is te zien hoe ze een beroep leren, een vaste baan vinden of naar het lyceum of de universiteit gaan. Voor veel gezinnen is dit een natuurlijk traject, maar voor mensen die in extreme armoede leven, is het een enorme inspanning en een buitengewone prestatie.

Indonesië, na de tsunami een bron van hoop

In 2006, na de eerstehulpverlening, werd in de stad Medan het sociale centrum Sumber Harapan opgericht, wat 'Bron van Hoop' betekent. Het sociale centrum biedt hulp aan 150 kinderen en hun gezinnen, met basisvoedingsmiddelen en een klein bedrag voor vervoer. Daarnaast worden er educatieve activiteiten voor de kinderen en vorming voor de moeders georganiseerd. Er wordt nauw contact onderhouden met elk gezin, door hen te bezoeken of te ontvangen in het centrum voor een gesprek.

**Koop onze tassen niet
omdat we arm zijn,
maar omdat ze mooi zijn**

Interview met Luigino Bruni

Docent politieke economie aan de LUMSA-universiteit in Rome

Waarom is het begrip gemeenschap belangrijk? Wat roept dit woord bij ons op?

Gemeenschap, communio, is een belangrijk woord, een groot menselijk woord ook: van het begin tot het einde van ons leven geeft het woord gemeenschap goed weer wat het leven is, vanaf het gezin tot de vele gemeenschappen. Het omvat vele positieve aspecten van het samenleven: wederzijdse liefde, vertrouwen, wederkerigheid, allemaal verbonden met een goed leven.

Ook vriendschap en zelfs werk kunnen worden opgevat als burgerlijke of seculiere vormen van gemeenschap. We vinden het terug in het recht: echtgenoten kiezen voor het stelsel van gemeenschap of scheiding van goederen. Het staat ook centraal in het christendom: het is niet alleen een woord om de eucharistie aan te duiden, communie, maar raakt ook de kern van het humanisme en het christelijk idee. Het woord 'Kerk' zelf kan worden vertaald als gemeenschap. In de Focolarebeweging staat gemeenschap centraal in het charisma: "dat allen één mogen zijn". Er is nog een specifiekere reden: toen Chiara Lubich in 1991 in Brazilië een nieuw economisch project lanceerde, kreeg het de naam **Economie van Gemeenschap**. Sindsdien is het moeilijk om in de Focolarebeweging over economie te spreken zonder het over gemeenschap te hebben. Deze economische ervaring heeft het woord gemeenschap een nieuwe betekenis gegeven. Er is het begrip gemeenschap binnen de Focolarebeweging vóór en na 1991. Om een balans op te maken van de economie, het delen en de eenheid binnen de Focolarebeweging, moet dus de term gemeenschap worden gebruikt. Daarom verbaast het me niet, meer nog, ben ik blij dat ik deze term ook in dit document terugvind!

Het is moeilijk om 34 jaar Economie van Gemeenschap in een paar zinnen samen te vatten. Als we kijken naar de actualiteit en de recente ontwikkelingen van de Economie van Gemeenschap, de EvG, wat zijn dan de belangrijkste aspecten?

Het mooiste en belangrijkste is dat we na 34 jaar nog steeds bestaan, EvG beleven en erover praten als iets dat leeft. In november 2024 heeft er bijvoorbeeld in Korea een groot evene-

ment plaatsgevonden dat de vitaliteit van Koreaanse bedrijven, zoals de bakkerij Sung Sim Dang, en vele andere over de hele wereld liet zien. Ik herinner me dat toen ik naar die stad – Daejeon – ging, bij aankomst op het station mijn oog viel op een rij mensen. Ze stonden in de rij om gebak en lekkernijen te kopen in de bakkerij van de Economie van Gemeenschap, in het centraal station van de stad, een van de grootste van Korea. De vitaliteit van de EvG is in de loop der jaren veranderd, ook geografisch: een paar jaar geleden waren de Filippijnen een baken, vandaag de dag is de EvG vitaler in Korea of Brazilië of Italië, waar het een belangrijke ervaring blijft.

Terwijl er tot 2011 praktisch niets was zijn er nu in enkele Afrikaanse landen mooie realiteiten ontstaan. We zijn nu bij de derde generatie van de EvG. De internationale commissie bestaat momenteel ook uit dertigers, mensen uit de hele wereld, van Afrika tot Korea, Brazilië tot Europa. Dit is al een teken dat de profetie van Chiara Lubich, haar oproep om de economie te veranderen, geen eendagsvlieg is gebleven die slechts het leven van de stichteres

heeft geduurd, maar voortduurt en zich vernieuwt; ze verandert, omdat het leven evolutie is. De Polo Lionel in Loppiano, waar ik woon, is momenteel duurzamer en brengt meer voort dan bij de oprichting twintig jaar geleden. Hier zijn de School voor Ci-

viele Economie, het hoofdkantoor van The Economy of Francesco en een twintigtal andere organisaties gehuisvest. Er is net een internationale markt voor nieuwe en gebruikte voorwerpen in het centrum: Mercamondo geopend, waardoor er meer mensen en nieuwigheden zijn gekomen, en nieuw leven, want het is het leven dat telt, en dat zich in steeds nieuwe vormen uitdrukt.

De Economie van Gemeenschap is in het begin zonder veel wetenschappelijke reflectie ontstaan en kon daarom ook erg kwetsbaar zijn; het is niet ontstaan vanuit een studiecentrum van een universiteit. Het is ontstaan uit de intuïtie van een mystica en veel mensen van goede wil die haar geholpen hebben, en uit de grote edelmoedigheid van ondernemers. Toch was deze eenvoudige formule, met een charisma achter zich, in staat om zich te vernieuwen, te sterven en op veel plaatsen weer te verrijzen.

Toen kwam ook de theoretische uitwerking...

Ja, het idee van Chiara trok in het begin een groot aantal theoretische economen aan. Er zijn veel alternatieve economische projecten, maar niet allen trekken wetenschappers aan. Dit was een van de mooiste bijdragen: in de loop der jaren heeft de Economie van Gemeenschap categorieën en concepten voortgebracht die vervolgens door vele anderen buiten Focolare zijn overgenomen. Als er vandaag over een economie van wederkerigheid, geluk, gave, gratuiteit en civiele economie wordt gesproken, dan is dat deels te danken aan het werk van de EvG, dat vervolgens ook heeft geleid tot The Economy of Francesco. Autonome, onafhankelijke realiteiten, met een gevoel van verbondenheid en

dankbaarheid. Dit is voor mij het belangrijkste signaal, nog meer dan de inhoud, namelijk het vermogen om te evolueren en de eigen identiteit opnieuw te begrijpen.

De profetische kracht van de EvG ligt in haar oorspronkelijke intuïtie. Chiara beperkte zich niet tot filantropie of altruïsme om geld en middelen te vinden. Om het kapitalisme te herzien, om waardigheid te geven aan de armen en aan de gemeenschap, voelde ze dat ze zich rechtstreeks tot het bedrijfsleven moest richten, tot de belangrijkste instelling van het kapitalisme, en het moest vragen om de kern daarvan ter discussie te stellen: de bestemming van de winsten. In deze ambitie zal altijd de profetie van de EvG liggen: niet de marginale aspecten van de economie veranderen, maar zich richten op de kern van het systeem.

Gemeenschap en armoede: er wordt vaak gesproken over 'armoede bestrijden', maar u maakt onderscheid tussen armoede en ellende. Hoe kan gemeenschap bijdragen aan een andere benadering van armoede?

Het woord armoede heeft een zeer brede semantische betekenis, die varieert van de tragedie van degenen die armoede ondergaan en er niet voor kiezen, tot het geluk van degenen die ervoor kiezen uit liefde en om de velen te bevrijden die niet voor armoede hebben gekozen. Want armoede is ook een belangrijk woord in het Evangelie, het is de ziel van het evangelisch humanisme.

Als het Evangelie de armen niet zalig had verklaard, zou het taalkundige probleem zich niet voordoen, maar armoede staat in

de eerste zaligspreking, en dat is veelzeggend. En Jezus zelf, "die rijk was, is arm geworden". Armoede stond centraal in de ervaring van h. Franciscus, en we weten wat dat heeft betekend voor de Europese cultuur. Telkens wanneer er in de Kerk een groot charisma ontstond, gebeurde dat rond een of andere nieuwe vorm van armoede. Als we het vandaag over armoede hebben, moeten we dus aangeven over welke armoede we het hebben. Als we verwijzen naar die van de "zalig zijn de armen", dan zou het een ramp zijn als we die zouden uitbannen!

Er is een vorm van armoede die, als ze wordt uitgebannen, de wereld echt armer maakt; terwijl er andere vormen zijn die moeten worden uitgebannen, namelijk ellende, uitsluiting en behoefte. In charismatische bewegingen is er veel aandacht nodig voor het gebruik van woorden. Al tientallen jaren wordt armoede bestudeerd, ook door buitengewone leken, zoals de Nobelprijswinnaars Amartya Sen en Muhammad Yunus, die ons hebben geleerd dat armoede een probleem is van afwezigheid van kapitaal, niet van inkomstenstromen. Men is niet arm omdat men geen geld heeft, maar omdat men geen toegang heeft tot kapitaal: gezondheidszorg, onderwijs, familie, sociale voorzieningen, spiritualiteit. Het is dit gebrek aan kapitaal dat zich vervolgens manifesteert in een gebrek aan inkomsten, aan geld. Maar men houdt zich bezig met de geldstromen – dat wil zeggen het geld – en niet met het kapitaal, waardoor

de mensen arm blijven, misschien met een beetje geld dat dan meteen opgaat omdat het slecht besteed wordt. Elke serieuze maatregel tegen armoede en uitsluiting moet daarom gericht zijn op kapitaal. Daarom bouwden missionarissen instinctief scholen en ziekenhuizen: omdat ze wisten dat armoede bestreden moet worden door middel van onderwijs, gezondheidszorg en gemeenschapszin. En waarom Chiara ons altijd heeft opgeroepen om 'nieuwe mensen' te creëren en een andere cultuur. In de Economie van Gemeenschap hebben we altijd gewerkt aan relaties, aan gemeenschap. Want de enige manier om te hopen dat een persoon of een gezin vandaag de dag uit armoede en ellende kan komen, is door hen te betrekken bij nieuw kapitaal: sociaal, familiaal, gemeenschappelijk.

Gemeenschap is een kapitaalgoed, geen consumptiegoed: het is een 'voorraad' aan relaties, nieuwe contacten, het gevoel deel uit te maken van een gemeenschap. En daarom is die mysterieuze zin die ik Ginetta Calliari in Brazilië hoorde zeggen – 'wij geven aan wie al gegeven heeft' – eigenlijk heel diepzinnig. Het betekent dat een behoeftige persoon zich beweegt binnen een levende gemeenschap, waar delen echt is, en niet een hulp die 'uit de lucht komt vallen'.

Want als we met geld ingrijpen bij geïsoleerde mensen, die geen nieuwe relaties hebben, verandert dat geld vaak niets en blijft de persoon in de val van de armoede zitten. Gemeenschap daarentegen is een methode om armoede te bestrijden en

tegelijktijd een horizon om naar te streven. Het is het grote alternatief voor incidentele hulp, voor het onmiddellijke gebaar van het geven van geld, dat weliswaar begrijpelijk is, maar niet voldoende. Want – en dat is het punt – je komt niet uit de armoede zonder gemeenschapsrelaties, zonder deel uit te maken van een netwerk van nieuwe en vruchtbare relaties.

Broederschap en werken van gemeenschap: in dit verslag, waarin de vele werken worden beschreven die voortkomen uit de spiritualiteit van eenheid – scholen, coöperaties, sociale projecten – blijkt dat deze niet zozeer voortkomen uit de wens om 'geld te vinden' voor de armen, maar uit de zorg voor mensen. Hoe vertaalt zich dat alles in broederschap?

Broederschap is een complex begrip, maar ik beschouw het als een brede categorie, die ook zusterschap omvat. Het is niet alleen een katholiek concept: het behoort ook tot de grote traditie van het liberale denken (Rawls, Sen, Sugden). Het is een manier om iets te zeggen dat heel dicht bij gemeenschap ligt, maar met fundamentele dimensies als respect, aandacht, waardigheid en gelijkheid. Want je kunt iemand ook met goede bedoelingen helpen – hem geld geven, steun bieden – maar dat betekent niet dat die hulp broederlijk is. Broederschap impliceert gelijkheid en wederkerigheid. In de evangelische logica en ook in de

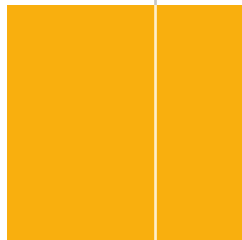
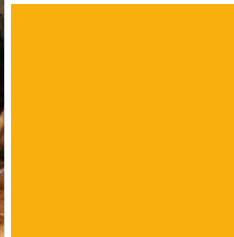
burgerlijke logica zijn vrijheid, gelijkheid en broederschap met elkaar verbonden en vormen ze een echt humanisme als ze samengaan.

Tot slot herinner ik me een ervaring in Brazilië, met de Meninos de Rua. Er was een bedrijf in Recife, van João Bosco, dat 'Dalla strada' heette, omdat ze tassen maakten met straatkinderen. Op een dag zei één van hen tegen mij: "Luigino, als je teruggaat naar Italië,

zeg dan tegen je vrienden dat ze onze tassen niet moeten kopen omdat we arm zijn, maar omdat ze mooi zijn". Deze zin zegt bijna alles: broederschap is respect, het is erkenning van de waardigheid van de ander, die je niet ziet als arm, maar als een persoon met waarde, waardigheid en dus respectwaardig.

Het volstaat niet om 'ocharm' te zeggen en hen uit medelijden te helpen, of door hen nepbaantjes aan te bieden. Broederlijke gemeenschap erkent dat ook arme mensen waardigheid en competenties hebben die ze aan anderen kunnen aanbieden, dat niemand zo arm is dat hij niets te geven heeft.

Echt werk is een uiting van broederschap, omdat het degenen die werken op hetzelfde niveau plaatst als degenen die hen werk aanbieden, en daarom respect, intelligentie, creativiteit en doorzettingsvermogen vereist. En het is dit echte werk dat het leven van de mensen echt verandert en dat "broeder werk" wordt.

MEDITERRAAN GEBIED VAN VREDE EN BROEDERSCHAP

Ons inzetten om samen een Middellandse Zee gebied van broederschap op te bouwen dat verschillen omzet in kansen, dat een ruimte van gastvrijheid wordt.

Project Mediterrane Broederschap

DE MICRO-ACTIES VOOR VREDE VERMENIGVULDIGEN

Sinds 2014 zijn naar schatting meer dan 30.000 migranten omgekomen in de Middellandse Zee (gegevens: Fondazione ISMU). De zee waar de Gazastrook aan grenst en waartoe vissers al lange tijd geen toegang meer hebben, in een land dat in een wanhopige hongersnood verkeert. De zee waar Israël, Libanon en Syrië aan grenzen, landen die eveneens in het middelpunt staan van dramatische internationale spanningen.

Het is de zee van enkele van de 27 lidstaten van de Europese Unie; de zee van Noord-Afrika en de zee van de Balkan. Van Griekenland en Turkije. De Middellandse Zee heeft alle bestanddelen om als een kruisvat te ontploffen of om de wereld één van de grootste netwerken van broederschap aan te bieden. Het is voor deze tweede optie dat duizenden mensen stil maar vastberaden werken met vredesacties, educatieve en culturele

interventies, sociale acties, het bevorderen van interreligieuze dialoog en momenten van gebed, symposia en conferenties, artistieke projecten. In deze richting gaan **46 projecten in 8 landen, waarbij meer dan 7.500 mensen betrokken zijn, in kaart gebracht door de werkgroep** inzake de Mediterrane Broederschap die actief is in West-Europa. Het is een weergave van een deel van het rijke leven van broederschap dat zich rond de Middellandse Zee afspeelt: niet alleen een trieste begraafplaats van duizenden migranten die het leven hebben verloren bij hun zoektocht naar een betere en vreedzame toekomst aan de andere kant van de zee, maar ook een actieterrein voor velen die zich inzetten om van dit eeuwenoude culturele gebied een echte bron van dialoog tussen de volkeren te maken. Sommige van deze acties zijn verweven met het bredere engagement van burgemeesters en bisschoppen uit het Middellandse Zeegebied en andere netwerken op verschillende niveaus: het streven naar vrede in het Middellandse Zeegebied wordt ook zeer serieus genomen door de Focolarebeweging, die aan alle vijf de kusten aanwezig is.

In Frankrijk bevordert **Vivre Ensemble a Cannes** de interreligieuze dialoog tussen de joodse, islamitische, boeddhistische en christelijke gemeenschappen met een jaarlijkse vredesmars. In **Malta** varieert de samenwerking met organisaties als de Jesuit Refugee Service en Caritas van acties op scholen om diversiteit te vieren tot originele initiatieven zoals de Refugee Simulation Exercise, waarbij studenten worden begeleid om een korte reis maken waarbij mogelijke ervaringen van vluchtelingen worden gesimuleerd. Het netwerk **Living Peace International**, dat zowel in Spanje als in Portugal zeer actief is, onderneemt talrij-

ke acties in deze richting; in Nice en Ventimiglia, aan **de grens tussen Frankrijk en Italië**, biedt een gezondheidsproject gratis consulten door gespecialiseerde artsen in tropische ziekten en gynaecologie voor vrouwelijke migranten.

Mediterrane broederschap, wederzijdse blikken en dialogen is een artistiek project dat voortkomt uit de samenwerking tussen Sicilië en Malta. Bijzondere aandacht verdient het project MED 25 Bel Espoir, een opleidingsschip dat vaart voor vrede in de Middellandse Zee: ook de expeditie van Bel Espoir maakt deel uit van het vredesproces dat in 2020 in Bari is gestart. De aanwezigheid van een focolare in **Martil in Marokko** is een teken van broederschap en dialoog. Van 27 tot 29 juli 2024 namen 400 jongeren deel aan de interregionale editie van het Genfest in Zuid-Italië, de jongerenbijeenkomst van de Focolarebeweging in **Lamezia Terme**, met momenten in het eiland Capo Rizzuto en in Cutro (94 doden bij de schipbreuk voor de kust in februari 2023), met als thema "Samen zorgdragen".

Met de steun van de Europese Commissie gaat binnenkort het project MediterraNEW van start, in zes landen uit het Middellandse Zeegebied (Spanje, Frankrijk, Italië, Kroatië, Libanon en Egypte) met initiatieven en trajecten gericht op interculturele communicatie, conflictoplossing, dialoog en vrede voor jongeren met een migratieachtergrond. Voor hen wordt een pakket met didactische hulpmiddelen ontwikkeld als antwoord op de belangrijkste uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd. Het Centro Internazionale Studenti Giorgio La Pira, dat het project leidt, waarbij naast New Humanity ook veel van de educatieve instanties van de Fo-

colarebeweging betrokken zijn, is ook één van de initiatiefnemers van de Raad van Jongeren van het Middellandse Zeegebied, een permanente vergadering van jonge afgevaardigden uit 20 landen die aan het Mare Nostrum grenzen. Een van de meest recente acties is "Caring-prendersi cura" (Zorgzaamheid) ter bevordering van jumelages en wederzijdse ondersteuning tussen kerkelijke gemeenschappen in het Middellandse Zeegebied.

Ten slotte werd tijdens een spirituele retraite van 240 leden van de Focolarebeweging uit **Spanje en het Midden-Oosten** de toezegging gedaan om micro-acties voor vrede te vermenigvuldigen.

Gezamenlijk manifest voor vrede in het Midden-Oosten:
Zich ervan bewust dat het macroniveau wordt opgebouwd op microniveau en met de verantwoordelijkheid om regeringen niet alleen te laten, verbinden wij ons ertoe om:

- allianties en samenwerkingsverbanden tussen de volkeren van het Middellandse Zeegebied tot stand te brengen;
- solidariteitsnetwerken te intensiveren om in de eerste plaats de slachtoffers van de oorlog te ondersteunen;
- educatieve programma's te bevorderen om de interculturele en intergenerationele kloof te overbruggen en de nieuwe generaties een cultuur van vrede, inclusie en geweldloosheid bij te brengen;
- lokale en mondiale initiatieven aan te moedigen die de interreligieuze en interculturele dialoog bevorderen.

VREDE

**Maar met een God die je iedere dag komt bezoeken,
als je wilt, is één stad niet genoeg.(...)
Sluit een akkoord met Hem en richt je blik verder:
op je vaderland en het vaderland van allen, de wereld.**

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 16:

Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG) 17:

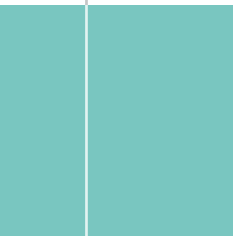
Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

Laudato si':

Intergenerationele en sociale rechtvaardigheid; sociaal-ecologische crisis

Fratelli tutti:

Rechten van volkeren

Goma, Noord-Kivu, Democratische Republiek Congo: deze regio aan de grens met Rwanda is helaas nog steeds het toneel van conflicten die hun oorsprong vinden in de dramatische crisis die het land in 1994 heeft geteisterd. Door een militaire campagne geleid door de rebellengroep "M-23" zijn in twee jaar tijd meer dan 300.000 mensen gevlucht.

Door de betrokkenheid van buurlanden en verschillende organisaties heeft de crisis in Kivu een internationale dimensie gekregen (Bron: ISPI). In deze context is **'Gen Fuoco'** actief, een muziekgroep die in 2005 is opgericht en die kunst gebruikt om vrede, broederschap en sociale verandering te stimuleren. De groep bestaat uit jonge zangers en heeft deelgenomen aan internationale evenementen (Genfest Filippijnen 2018, Genfest Burundi 2024). Zij bezingen sociale, spirituele en ecologische

thema's en worden zo de collectieve stem van de jongeren. Zichtbare vruchten zijn de persoonlijke ontwikkeling van de leden, de vermindering van sociale spanningen, eenheid in diversiteit en de verspreiding van de vredesboodschap op regionaal niveau, zoals blijkt uit de getuigenissen, de groei van de groep en de internationale uitnodigingen.

TAGS

ACTIEF BURGERSCHAP
SOCIALE COMMUNICATIE
INTERCULTURELE DIALOOG
BASISONDERWIJS
GEESTELIJKE VORMING
MENSELIJKE VORMING
VREDE RECHTEN
CULTURELE PRODUCTIE

Voor een cultuur van vrede

Er zijn vele wegen die naar vrede leiden: acties gericht tegen oorlog; wederzijdse kennis vergroten om de dialoog tussen sociale groeperingen te bevorderen; het bewustmaken van kinderen; inzet in de frontlinie voor de verdediging van onderdrukte volkeren; bevordering van dialoog in plaats van extremisme en polarisatie. En ook het **vormen van het geweten en de geest door middel van culturele investeringen**. Dit is het gebied waarop uitgeverijen en tijdschriften die verbonden zijn met de Focolarebeweging zich in verschillende delen van de wereld bijzonder inzetten. Naast het Italiaanse Città Nuova is er o.a. de **uitgeverij Ciudad Nueva in Buenos Aires**, die sinds haar oprichting in 1963 publicaties uitbrengt om een cultuur van eenheid en broederschap te verspreiden. Sinds 2022 produceert deze uitgeverij een gemeenschappelijk digitaal tijdschrift voor heel het zuidelijke deel van Zuid-Amerika. Zij biedt ook boeken, agenda's en podcasts aan waarmee in 2024 meer dan 17.000 lezers zijn bereikt. Er wordt naar gestreefd om het bewustzijn te vergroten over thema's als vrede, ecologie, spiritualiteit en interreligieuze dialoog, met een transversale impact op zowel jongeren als volwassenen.

In het zuiden van Zuid-Amerika is ook het netwerk **NetOne** actief. Dit netwerk bestaat uit communicatieprofessionals die zich inzetten voor eerlijke en verantwoorde berichtgeving. In Argentinië organiseren zij filmavonden, seminars, ontmoetingen voor jonge journalisten en workshops. Samen met universiteiten, media en activisten werken zij aan een meer bewuste en inclusieve samenleving. In 2024 heeft **Focolare Media in de VS** haar missie om eenheid te bevorderen verder versterkt.

Er werden meertalige digitale programma's en inhoud gemaakt over onder andere spiritualiteit, AI, economie en vrede. Via internationale evenementen werden meer dan 85.000 mensen bereikt, met aandacht voor interreligieuze dialoog, vorming en maatschappelijke betrokkenheid. **New City** is een Britse tijdschrift en een uitgeverij die sinds 1970 bestaat. De organisatie bevordert de **dialoog tussen verschillende christelijke Kerken** als weg naar vrede. In 2024 verschenen 11 tijdschriftnummers en 9 boeken, waarmee een internationale gemeenschap werd bereikt. **Al Madina Al Jadida** is een Arabischstalig tijdschrift uit Libanon, door de Focolarebeweging opgericht in 1970. Het tijdschrift zet zich in voor broederschap en voor de dialoog tussen religies en culturen. Het wordt nu online gepubliceerd, met artikelen die ook op radio en tv worden voorgelezen, en het is een referentiepunt voor de verspreiding van de spiritualiteit van eenheid, de dialoog tussen culturen en religies, en vorming via de media. Een kleine stem, maar één die niet opgeeft, in de zee van spanningen in het Midden-Oosten, een druppeltje hoop op duurzame vrede.

Dialogue4All

Waar: België, Rotselaar

Begunstigden: 400 studenten (*retraites*); 150 jongeren en volwassenen (*Run4Unity*); 35 deelnemers aan *Start4Change* (30 jongeren, 5 opvoeders); gezinnen en leraren

Het project is in 2022 in Rotselaar opgezet om jongeren ruimte te bieden voor dialoog, luisteren en zingeving in een geseceulariseerde samenleving. Met schoolretraites, vredesworkshops en vorming geïnspireerd op *Laudato si'* en *Fratelli tutti* wekt het project hoop bij jongeren, stimuleert het hun betrokkenheid en slaat het bruggen tussen culturen en generaties.

Samen voor het algemeen belang

Waar: Italië, Vibo Valentia

Begunstigden: Inwoners van Vibo Valentia, Pizzo, Rende en Cassano allo Jonio; gezondheidswerkers; lokale gemeenschap

De vereniging, die zes jaar geleden door de lokale gemeenschap van Focolare is opgericht, bevordert actief burgerschap, dialoog en samenwerking met lokale instellingen op het gebied van politiek, gezondheidszorg en milieu. Met het "Pact tussen gekozenen en kiezers" en advocatuur-activiteiten stimuleert zij verantwoordelijke participatie en zorg voor het grondgebied. Zij werkt in een netwerk voor het algemeen belang in een van de **meest kwetsbare gebieden van Italië**.

Internationaal Studenten-centrum Giorgio La Pira

Waar: Italië, Florence

Begunstigden: ongeveer 1.850 mensen uit 50 landen: studenten, opvoeders, vrijwilligers

www.centrointernazionalelapira.org

Permanent laboratorium voor vredeseducatie, opvang en burgerschap: sinds 1978 verwelkomt het Centro La Pira internationale studenten in Florence en biedt taalcursussen, oriëntatie, interculturele activiteiten en Europese projecten aan. Het bevordert integratie, interreligieuze dialoog en burgerschapsvorming. Het is een referentiepunt voor jongeren uit meer dan 50 landen en draagt bij aan een gastvrije, inclusieve en leerzame omgeving.

Nieuw-Caledonië

In mei 2024 braken er burgerlijke onlusten uit in Nieuw-Caledonië, één van de Franse overzeese gebieden in de Stille Oceaan. Het prachtige eiland Nouméa werd verwoest en talrijke handelsactiviteiten, kerken en scholen werden vernield of beschadigd, met een totale schade van naar schatting meer dan 1 miljard euro.

De gevolgen waren verwoestend voor de bevolking, en velen raakten hun middelen van bestaan kwijt. Om in deze nood te voorzien, heeft het **Team van de Gemeenschap van Goederen van Oceanië**, dat zich regelmatig bezighoudt met het laten circuleren van behoeften en overschotten binnen de Focolare-gemeenschap, rekening houdend met degenen die het meest in nood zijn, onmiddellijk **een hulpinitiatief voor Nieuw-Caledonië** opgezet. In het hele gebied – **in verschillende steden in Australië, Nieuw-Zeeland en Fiji** – zijn allerlei initiatieven ontstaan.

Goccia dopo Goccia (Druppel voor druppel)

Waar: Thailand, Mae Sot
www.gocciadopogoccia.ch

De vereniging Druppel voor druppel is permanent actief in het grensgebied tussen Thailand en Myanmar en biedt ondersteuning aan verschillende kwetsbare bevolkingsgroepen. De belangrijkste activiteiten die momenteel worden uitgevoerd, liggen op het **gebied van onderwijs**, met het beheer van een school met meer dan 100 leerlingen, waardoor kinderen en jongeren die van het schoolstelsel zijn uitgesloten, toegang tot onderwijs krijgen; **hulp aan ontheemden en migranten**, met ondersteuning van ongeveer **70 gezinnen**, door hen te voorzien van basisbenodigdheden en sociale begeleiding; **ondersteuning van kwetsbare vrouwen**, met gericht hulp voor ongeveer 15 vrouwen (moeders en verlaten vrouwen), door middel van economische en psychologische ondersteuning;

humanitaire **hulp aan het vluchtelingenkamp van Mae La (Mae RaMat)**, met maandelijkse distributie van essentiële goederen en diensten aan de vluchtelingen in het kamp; een **project in Myanmar (gebied Ei Inne)**: directe hulp aan ongeveer **20 gezinnen in extreme armoede**, met distributie van voedsel, basisbenodigdheden en begeleiding op het gebied van onderwijs. Elke maand bereiken de activiteiten van de vereniging ongeveer **1.000 mensen**, waaronder kinderen, vrouwen en gezinnen die op de vlucht zijn voor oorlog of in ernstige economische nood verkeren. Goccia dopo Goccia zet zich dagelijks in voor mensen die onder de armoedegrens leven en geen toegang hebben tot onderwijs, en werkt in de gebieden die het meest getroffen zijn door conflicten en instabiliteit.

MilONGa

www.milongaproject.org

Direct begunstigden: 1.500 jongeren (Genfest 2024); 15 jongeren in andere jaarlijkse programma's

Indirect begunstigden: ongeveer 5.000 mensen, waaronder gemeenschappen, gezinnen en focolarestadjes

Internationaal vrijwilligersprogramma, opgericht in 2016 voor jongeren tussen 18 en 35 jaar, met ervaringen op 4 continenten. Het bevordert broederschap, interculturele vorming en dienstverlening bij sociale organisaties die geïnspireerd zijn door de specifieke missie van de Focolarebeweging: eenheid en universele broederschap. Het draagt bij aan de persoonlijke en professionele groei van jongeren en aan de sociale impact in de lokale contexten waarin zij actief zijn.

Living Peace International

www.livingpeaceinternational.org

Wij geloven in de noodzaak van een bevestiging van de cultuur van vrede, de enige die respect kan tonen voor en een antwoord kan bieden op de meest ware en diepgaande vragen van iedereen, op de moeilijke weg naar universele broederschap.

Op dit moment nemen meer dan 1700 scholen en groepen deel aan het project en bereiken de initiatieven meer dan 1 miljoen kinderen, jongeren en volwassenen op vijf continenten. Het project heeft tot doel vormen van samenwerking te versterken en samen te werken met vele anderen in de wereld om een "netwerk" van vrede op te bouwen dat de hele aarde omvat. Living Peace is ook een platform: meer dan 80 internationale organisaties werken samen met het project en delen vredesinitiatieven en -acties die aan hun respectieve netwerken worden voorgesteld.

Focus, Living Peace in Spanje. Vredeseducatie in elke context.

Het internationale project Living Peace is sinds 2013 actief in Spanje en betreft scholen, universiteiten, parochies, rusthuizen, groepen en verenigingen. De begunstigen zijn mensen van alle leeftijden en religies. Elk jaar worden de Internationale **Dag van de Vrede (21 sept.)** en de **Schooldag van Vrede en Geweldloosheid (30 januari)** gevierd.

Gedurende het jaar worden thematische projecten uitgevoerd. Een daarvan is het werk van de school "**Álvarez Cubero**" in Priego de Córdoba, dat heeft geleid tot het initiatief "Priego zonder architectonische barrières" om de toegankelijkheid te bevorderen. In 2024 werd in **Bolea (Huesca)** de derde "Vredesdobbelsteen" in Spanje onthuld, het resultaat van zes jaar activiteit van de school "Virgen de la Soledad". Het evenement kreeg nationale en internationale aandacht en werd bijgewoond door 150 personen, waaronder institutionele autoriteiten. De dobbelsteen is nu een bestemming die door talrijke scholen in de regio wordt bezocht.

United World Project

www.unitedworldproject.org

Een levendig en inclusief platform voor broederschap, een permanent laboratorium. Het doel van United World Project is het vertellen en verbinden van verhalen en trajecten – individueel of collectief, alledaags of buitengewoon – die eenheid, dialoog en vrede in de wereld tot stand brengen. Het is een ruimte die goede praktijken die vandaag de dag al broederschap zaaien, zichtbaar maakt en in een netwerk samenbrengt.

Significante ervaringen

In 2024 namen meer dan **1.500 jongeren** deel aan fase 3 van het Genfest, dat gepaard ging met **46 lokale evenementen** met wereldwijd ongeveer **50.000 deelnemers**.

In Mar del Plata (Argentinië) startte een door het Genfest geïnspireerde jongere het *Padel-project* om kinderen te leren over vrede door middel van sport en de 'vredesdobbelsteen'.

30 activisten uit verschillende organisaties (Umanità Nuova, Living Peace, CLAYSS, Città Nuova...) sloten zich aan bij het *Routing Team UWC* en boden vrijwillig hun bijdrage aan de ontwikkeling van de Communities.

Een globaal, geworteld en onderling verbonden initiatief

Het wereldwijde netwerk van United World Communities, gelanceerd tijdens Genfest 2024, brengt meer dan 5.000 mensen, groepen en organisaties samen die actief zijn op alle continenten. Het biedt een dynamische ruimte voor leren, samenwerking en actie, gericht op het genereren van impact op acht belangrijke gebieden van het sociale leven, waar iedereen een concrete bijdrage kan leveren.

Week voor een Verenigde Wereld: zichtbaarheid en impact

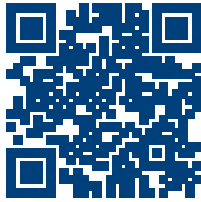
Van 1 tot 7 mei is de *Week voor een Verenigde Wereld* het hoogtepunt van het jaar, waarbij de initiatieven van de gemeenschappen en de ervaringen van actieve broederschap onder de aandacht worden gebracht. Over de hele wereld vinden honderden lokale evenementen plaats, waaronder de vele edities van Run4Unity, de vredesestafette voor tieners.

United World News: vertellen om te inspireren

Via de website en sociale media vertelt *United World News* de verhalen van mensen die zich al inzetten voor eenheid, met als doel te inspireren tot nieuwe energieën en deze te mobiliseren.

Gen Verde

Gen Verde brengt door middel van kunst een transformatie teweeg die begint bij het persoonlijke en zich uitbreidt naar het sociale. Hun ervaringen, liederen en persoonlijke getuigenissen maken de mensen met wie ze in contact komen bewust, waardoor deze op hun beurt protagonisten en bemiddelaars worden van een boodschap die hun manier van denken en handelen revolutionair verandert. Jongeren verwerven, uitgaande van de ervaringsgerichte aanpak van de artistieke workshops, nieuwe vaardigheden die hen in staat stellen hun zelfvertrouwen te vergroten en promotoren van verandering te zijn. Eén van de vele getuigenissen: *"De deelnemers gingen weg met nieuwe hoop en met het vertrouwen dat ze deze wereld een betere plek kunnen maken door simpelweg bruggen van liefde en vriendschap te bouwen. Sommigen noemen het misschien een utopie, maar er is niets realistischer dan honderden mensen na een optreden van Gen Verde te zien vertrekken, vastbesloten om de relaties in hun leven op een nieuwe manier te waarderen en te koesteren"* (Prof. Brian K. Reynolds, Fu Jen Catholic University, Taiwan).

Gen Rosso

Het streven naar vrede is een van de *speerpunten* van de internationale band, die in de jaren zestig werd opgericht. Voor velen is *Gen Rosso* onvergetelijk. In concert voor de vrede, dat enkele van zijn beroemdste nummers, zoals *Hopes of Peace*, aan de geschiedenis heeft toegevoegd.

Dit engagement werd ook in 2024 voortgezet en samengevat in een etappe in een uiterste periferie: Ulan Bator, in Mongolië. Het concert was het hoogtepunt van een reeks artistieke workshops met jongeren, die de ontmoeting tussen culturen bevorderden en de expressie van jongeren als taal van broederschap waardeerden. Op het podium werd *Hopes of Peace* in het Mongools gezongen.

Uit het Document over Menselijke Broederschap voor wereldvrede en gemeenschappelijk samenleven

Abu Dhabi, 4 februari 2019

In naam van God die alle mensen gelijk geschapen heeft in rechten, plichten en waardigheid, en die hen geroepen heeft om samen te leven als broeders onder elkaar, de aarde te bevolken en er de waarden te verspreiden van goedheid, naastenliefde en vrede.

In naam van de onschuldige ziel die God verboden heeft te doden, door te stellen dat wanneer iemand een mens doodt, het is alsof hij heel de mensheid zou gedood hebben en wanneer iemand één mens redt, het is alsof hij heel de mensheid heeft gered.

In naam van de arme, ellendige, behoeftige en uitgesloten mensen, die God bevolen heeft hulp te bieden, als een plicht die van iedereen gevraagd wordt en in het bijzonder van iedere welgestelde en rijke mens.

In naam van de wezen, weduwen, vluchtelingen en hen die uit hun gezin en land verdreven worden; van alle slachtoffers van oorlog, vervolging en onrecht; van zwakken, van degenen die in angst leven, van oorlogsgevangenen en gefolterde mensen overal ter wereld en zonder enig onderscheid.

In naam van volken die veiligheid, vrede en het samenleven verloren hebben en slachtoffers werden van vernieling, ondergang en oorlog.

In naam van de *broederschap onder de mensen* die alle mensen omvat, verenigt en gelijk maakt.

In naam van deze *broederschap* die verscheurd wordt door een politiek van integralisme en verdeeldheid en door systemen van ongebreideld winstbejag en haatdragende ideologische tendensen die het handelen en de bestemming van mensen manipuleren.

In naam van de vrijheid die God aan alle mensen gegeven heeft, door hen vrij te scheppen en dat tot hun kenmerk te maken.

In naam van de rechtvaardigheid en barmhartigheid, die de fundamenteën zijn van de welvaart en de stuwende kracht van het geloof.

In naam van alle mensen van goede wil, die zich in alle streken der aarde bevinden.

In naam van God en van dit alles, [...] verklaren wij de cultuur van de dialoog te kiezen als weg; samenwerking als gedragslijn; wederzijdse kennis als methode en criterium.

Het boekhoudkundig verslag

economisch verslag 2024

De Focolarebeweging is in verschillende landen vertegenwoordigd door rechtspersonen en verenigingen die zich laten inspireren door haar waarden en doelstellingen en die werken volgens de lokale wet- en regelgeving. Door de grote verschillen tussen nationale en regionale wetgevingen bestaan er uiteenlopende boekhoud- en verslagleggingssystemen. In combinatie met de omvang van de vele projecten en activiteiten wereldwijd, maakt dit het onmogelijk om alles in één overkoepelend financieel verslag samen te brengen.

Het boekhoudkundig verslag 2024 heeft daarom betrekking op de activiteiten die geheel of gedeeltelijk worden ondersteund door de gemeenschap van goederen van de leden van de Beweging, op internationaal niveau gedeeld, en door donaties van de missie of voor specifieke projecten.

Bij het opstellen van de begroting bleek opnieuw dat het aantal initiatieven de beschikbare middelen ruim overstijgt. Daarom worden duidelijke prioriteiten gesteld, met voorrang voor projecten die inspelen op dringende noden en nauw aansluiten bij de kernmissie van de Focolarebeweging: Er wordt voortdurend naar gestreefd om ervoor te zorgen dat elke actie gericht is op het algemeen welzijn, zonder de identiteit en de fundamentele waarden uit het oog te verliezen: meewerken aan de opbouw van een meer verenigde wereld, gedreven door het gebed van Jezus tot de Vader "laat hen allen één zijn" (Joh. 17:21).

Bijzondere aandacht gaat uit naar gemeenschappen en mensen in kwetsbare omstandigheden, met als doel niet alleen tijdelijke hulp te bieden, maar ook duurzame ondersteuning. Zo wordt het beheer van economische middelen een concrete uitdrukking van nabijheid en verbondenheid.

Momenteel loopt er een proces van organisatorische vereenvoudiging binnen het Internationaal Centrum en in de begeleiding van verbonden initiatieven. Dit moet zorgen voor meer flexibiliteit, be-

tere ondersteuning van lokale gemeenschappen en een duurzame inzet van middelen ten dienste van de missie van de Focolarebeweging in de wereld. Ondanks de complexiteit heeft dit proces al geleid tot nieuwe samenwerkingen, meer synergie en een zorgvuldiger planning wat ook heeft bijgedragen tot de versterking van verschillende partnerschappen.

De cijfers die volgen geven een overzicht van de inkomsten en uitgaven in 2024, gebaseerd op de jaarrekeningen van het Internationaal Centrum en de regionale centra, uitgesplitst per geografisch gebied. Hoewel er in sommige regio's economische kwetsbaarheden zijn, is er over het algemeen sprake van een duurzame situatie, die voornamelijk gebaseerd is op de gemeenschap van goederen tussen de leden van de Beweging.

Tot slot wordt ook een overzicht gegeven van de buitengewone hulp aan mensen in nood, mogelijk gemaakt door deze gemeenschap van goederen en via het netwerk van de Economie van Gemeenschap — concrete uitingen van de wederkerigheid en onderlinge verbondenheid die kenmerkend zijn voor de Beweging, in het elkaar nabij zijn.

Geneviève Sanze en Ruperto Battiston

*Algemene raadgevers voor de gemeenschap van goederen,
economie en werk*

TOTAAL INKOMSTEN

8.130.910

Buitengewone
gemeenschap van
goederen van de leden,
schenkingen en legaten

4.060.754

Gewone gemeenschap
van goederen van de leden

3.493.050

Van externe
instellingen voor
opleidingsprojecten

345.210

Verkoop van
onroerend goed

231.896

TOTAAL UITGAVEN

9.639.641

Beheer en diensten
van het Internationale
Centrum

2.083.941

Verspreiding
en evenementen

187.833

Vormingsprojecten

111.382

Onderzoekscentra
en historische
archieven

288.940

Jongerencentra en
-projecten

747.350

Steun aan zones
(regio's)

532.732

Dialogen

585.328

Internationale
focolarestadjes

601.310

Beheer en
onderhoud van
onroerend goed

1.615.584

Media-IT-Vertalingen

1.452.926

Culturele en
sociale werken

1.222.084

Buitengewone steun
aan mensen in nood

210.231

Tekort gedekt door
de gemeenschap van goederen
van voorgaande jaren

1.508.731

Naast internationale samenwerkingsprojecten en steun op afstand aan kinderen en gezinnen, uitgevoerd via Azione per un Mondo Unito (AMU) en Azione Famiglie Nuove (AFN), humanitaire noodhulp, steun aan initiatieven en projecten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, de strijd tegen hongersnood en armoede, bestaat er binnen de Focolarebeweging ook een buitengewone gemeenschap van goederen om mensen van de Beweging te helpen die in bijzondere nood verkeren en om structuren te ondersteunen die de armen helpen. Hiernaast zijn de gegevens van de afgelopen 3 jaar weergegeven.

BIJZONDERE STEUN AAN MENSEN IN NOOD 2022-2024

	2022	2023	2024
ONTVANGEN BIJDAGEN	265.577	238.231	150.431
STEUN GEBODEN AAN			
Bijdrage van de projecten van de EvG voor bijzondere steun aan mensen in nood	180.683	-	-
Directe steun aan gezinnen en mensen in nood	10.184	14.279	13.503
Onderwijs en andere noden, Afrika	10.558	10.785	33.325
Hulp aan vluchtelingen en gezinnen, Amerika	11.680	-	11.740
Medische zorg, Azië	-	28.516	-
Bijdrage voor verbouwing ziekenhuis Kinshasa Congo	-	-	150.000
TOTAAL	213.105	53.580	208.568
BESCHIKBAAR FONDS VOOR VOLGEND JAAR	52.472	237.123	178.986

VERSLAGEN VAN DE TERRITORIALE ZONES PER 30 JUNI 2024

INKOMSTEN *(gemeenschap van goederen en diversen)*

Afrika en het Midden-Oosten ————— **505.972**

Azië en Oceanië ————— **952.502**

Amerika ————— **2.017.135**

Europa ————— **5.102.308**

TOTAAL **8.577.917**

UITGAVEN

Afrika en het Midden-Oosten ————— **458.629**

Azië en Oceanië ————— **1.266.045**

Amerika ————— **1.807.840**

Europa ————— **4.809.985**

TOTAAL **8.342.499**

Reserve voor
toekomstige jaren

235.418

UITGAVEN VOOR DE IMPLEMENTATIE VAN STRUCTUREN MET BETREKKING TOT DE BESCHERMING VAN PERSONEN EN VORMING

182.216

Dit zijn de middelen die in 2024 zijn toegewezen aan het Internationaal Centrum van de Focolarebeweging om met specifieke uitgavenposten de structuren te ondersteunen die zich bezighouden met de bescherming van personen: de Onafhankelijke Centrale Commissie, het Toezichthoudend Orgaan, de Internationale Commissie voor Vorming en het Bureau voor de bescherming van personen. In de verschillende territoriale gebieden zijn de uitgavenposten met betrekking tot de lokale organen die belast zijn met de bescherming opgenomen in de afzonderlijke begrotingen.

HULP VERLEEND DOOR DE ECONOMIE VAN GEMEENSCHAP IN 2024

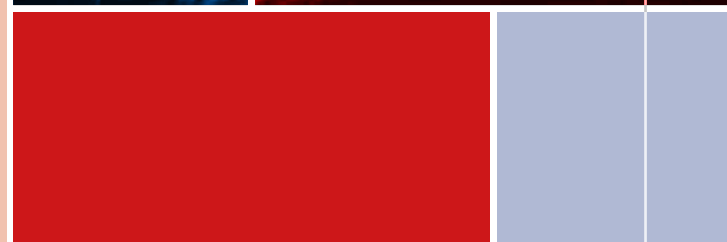
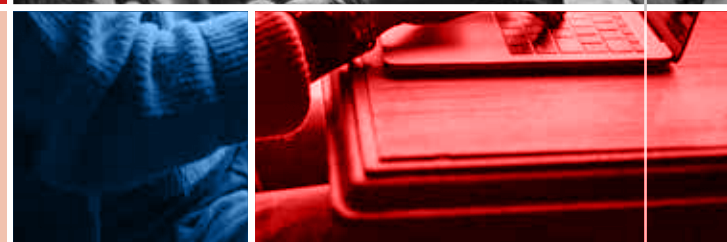
Individuele hulp	290.920
Promotie en ontwikkeling	296.980
Vredeseducatie	13.640
Noodsituaties	41.482
Overige projecten	26.544

TOTAAL 669.566

394 hulpverleningen aan mensen in nood

(gezondheid, voeding, huisvesting, inkomensgenererende activiteiten)

14 projecten in 13 landen (Brazilië, Burundi, Cuba, Ecuador, Italië, Turkije, Democratische Republiek Congo, Sierra Leone, Oekraïne, Argentinië, Bolivia, Midden-Oosten, Internationaal)

CREDITI

De dankbaarheid voor wat er is bereikt en verzameld in deze Gemeenschapsbalans 2024 gaat in de eerste plaats uit naar alle mensen, gemeenschappen en centra van de Focolarebeweging die met toewijding, enthousiasme en opoffering hun hart, hoofd en handen ten dienste hebben gesteld van anderen, hun naasten.

Maar even groot is de dankbaarheid van de hele Focolarebeweging aan onze stakeholders: de vele vrienden, kerkelijke bewegingen en nieuwe gemeenschappen, verenigingen en groepen, instellingen, kerkelijke en civiele financieringsinstanties: door samen te werken delen we activiteiten, doelen, projecten en ambities, en creëren we ruimte voor toekomst en hoop. Het zijn echte strategische partnerschappen: een netwerk van relaties dat van onschatbare waarde is, omdat het bijdraagt aan het ondersteunen van het leven en het streven naar een meer broederlijke en vreedzame wereld.

Opmerkingen en suggesties over de Gemeenschapsbalans 2024 kunnen worden gestuurd naar **bdc@focolare.org**

De Gemeenschapsbalans 2024 is samengesteld door het bureau van de **Gemeenschap van goederen, economie en werk** in samenwerking met de diensten van **Communicatie, Multimedia en Vertalingen** van het Internationaal Centrum van de Focolarebeweging.

De teksten zijn geschreven door **Maria Chiara De Lorenzo**, een Italiaanse journaliste die momenteel in Brussel (België) woont.

*De foto's in dit boek zijn
auteursrechtelijk beschermd als volgt:*

© Unsplash free stock images:

Omslag, pp. 8, 10, 11, 16, 18, 19, 28, 31, 32, 33, 36, 37,
40, 41, 42, 45, 49, 56, 60, 64, 65, 73, 74, 75, 76, 86, 87,
88, 89, 92, 94, 104, 105, 106, 107, 108, 109

© Archivio CSC Audiovisivi: pp. 6, 13, 15, 30, 47, 52, 53,
54, 61, 62, 81, 83, 85, 97, 113

© J. Garcia – CSC Audiovisivi: pp. 4

© M. Casubolo – CSC Audiovisivi: pp. 14

© Gen Rosso en © Gen Verde: pp. 99

© Cooperativa sociale Onlus

«Formazione e Comunione» (Fo.Co.): pp. 20, 21

© Istituto Vilson Groh: pp. 25, 27

© Effathà Laus: pp. 29

© The bridge: pp. 50, 51

© Asociación Civil Siluva: pp. 57

© Facenda Carhue (Argentina): pp. 59

© Pag-asa Social Center: pp. 69

© C.Mana: pp. 71

© tetrislab: pp. 78

© aacarecife: pp. 79

© associazione-arcobaleno: pp. 80

Grafisch ontwerp

Luana Gravina

Druk

Tipografia Palozzi

Marino Laziale (Rome)

Nederlandse vertaling

Désirée Groot en Leo van den Broek

Het jaarverslag is online te raadplegen op

www.focolare.org

Alle inhoud van dit boek is eigendom van

© Movimento dei Focolari

**U kunt een gift doen op onderstaand
Nederlands banknummer
om deze projecten wereldwijd te steunen.
Focolarebeweging Nederland zorgt
dat uw gift op de juiste plaats komt.**

**NL23 INGB 0697 2655 79 t.n.v.
Focolarebeweging
o.v.v. "Gemeenschapsbalans".
Vanwege de ANBI status is de gift fiscaal aftrekbaar.**

